

A Yab'ixal Eb' JUEZ

Jueces sb'i jun libro tic, yujto a d'ay syalcot yab'ixal eb' cuchb'annac eb' yetisraelal ayic ayxo scham viñaj Josué. A d'a jun tiempoal chi' junñej yaj eb'. Slajvinac chi', sjavinac jun tiempoal to mañxo junñejoc yaj eb', mañxa pax yelc'och eb' yajalil eb' d'a sat. Cotac scal sc'och juntzañ nación ay d'a slac'anil eb', syac'an oval yed' eb'. Ay pax b'aj munil a eb' syac' oval. A d'a yol smacb'en eb' israel chi', ay juntzañ eb' cananeo cannac cajan, yujto mañ yac'nacoc ganar eb' spechanel eb', ayñej oval d'a scal eb' yuj eb'. B'elb'on yec' yajalil eb'. Axoñej eb' tz'ac'an ganar yuj tas sc'ulej yalani. A eb' yajalil eb' chi', aton eb' Juez sb'inaj d'a jun libro tic, a eb' scuchb'an eb'. A eb' sb'inaj val can d'a jun libro tic, aton eb' tic: Ix Débora, viñaj Barac, viñaj Gedeón yed' viñaj Sansón. A Dios maj yactejan eb' schoñab' d'a junelñej. Cotac scal syac'anoch eb' yajal chi' d'a scal eb'. A yuj tas tz'aj schaan svach'c'olal Dios eb', aton yuj svach' sb'eyb'al eb' d'a Dios. Axo pax yuj schucal b'eyb'al eb' jun, a tz'ic'an sjavi yaelal d'a yib'añ eb'. Vach'chom icha chi' sb'eyb'al eb', palta a Dios ayñejoch d'a sc'ool scolan schoñab' chi', añej tato sna sb'a eb', smeltzajpax eb' d'ay.

Ix ac'ji ganar viñ sreyal Bezec

¹ Ayic toxo ix cham viñaj Josué, masanil eb' yetisraelal viñ ix c'anb'an d'a Jehová icha tic: ¿Mach junoc macañ iñtilal d'a co cal tic ol b'ab'laj och yac' oval yed' eb' cananeo? xchi eb'. ² Ix tac'vi Jehová icha tic: A eb' yiñtilal Judá sb'ab'lajochi, yujto a d'a eb' ol ac'chaj luum, xchi. ³ Yuj chi' a eb' yiñtilal Judá ix avtan eb' yiñtilal Simeón,

ix yalan eb' d'a eb' icha tic: Coyec qued' d'a lum luum ix ac'ji quiquej, ol cac'an oval yed' eb' cananeo cajan ta'. Ol lajvoc chi', ol oñ ochpax eyed'oc ayic ol eyac'an oval yuj lum ol eyiquejpax chi', xchi eb'. Yuj chi' ix b'at eb' yiñtilal Simeón chi' yed' eb'. ⁴⁻⁵ Icha chi' ix aj yac'an oval eb' yed' eb' cananeo yed' pax eb' ferezeo, axo Jehová ix ac'anoch eb' d'a yol sc'ab' eb'. A d'a Bezec ix ac'ji ganar 10 mil eb' cananeo yuj eb'. Ajun pax viñ sreyal Bezec chi' d'a scal eb'. ⁶ Vach'chom ix el lemnaj viñ, palta ix b'atñej tzac'an eb' d'a spatic viñ, masanto ix yamchaj viñ yuj eb', ix spoel yiximal smam sc'ab' viñ eb' yed' yiximal smam yoc viñ. ⁷ Yuj chi' ix yalan viñ: A d'a yalañtaxo, ix viq'uel yiximal smam sc'ab' yed' yiximal smam yoc 70 eb' viñ rey, ix vac'an sic'q'ue sc'ajiltac vael eb' viñ d'a yalañ in mexa. Palta axo ticaic jun, lajan val tzin yutej Dios icha vutejnac eb' viñ chi', xchi viñ. Ix yic'anb'at viñ eb' israel chi' d'a Jerusalén, axo ta' ix cham viñ.

Ix ac'ji ganar Jerusalén yed' Hebrón

⁸ A eb' yiñtilal Judá ix och eb' yac' oval d'a choñab' Jerusalén, ix yac'an ganar eb'. Ix xicancham masanil anima eb', ix süusantz'a jun choñab' chi' eb'. ⁹ Ix lajvi chi', ix laj empax eb' yac' oval yed' eb' cananeo, eb' cajan d'a tzalquixtac, d'a yol smacb'en Neguev yed' d'a ac'lictac. ¹⁰ Ix yac'anpax oval eb' yed' eb' cananeo d'a choñab' Hebrón, aton Quiriat-arba d'a peca', ix miljicancham viñaj Sesai, viñaj Ahimán yed' viñaj Talmai yuj eb'.

Ix ac'ji ganar choñab' Debir

(Jos 15.15-19)

¹¹ Elañchamel ix och eb' yac' oval d'a choñab' Debir, aton Quiriat-sefer d'a peca'. ¹² Ay jun viñ yajal yaj d'a scal eb' yiñtilal Judá scuchan Caleb. Ix yal viñ icha tic: A junoc mach ol b'at yac' oval yed' eb' cajan d'a Quiriat-sefer, tato

ol yac' ganar yic'an jun choñab' chi', ol vac' ix Acsa ix visil yetb'eyumoc, xchi viñ. ¹³ Axo viñaj Otoniel yuninal viñaj Cenaz slajvub' yuc'tac viñaj Caleb chi' ix ac'an ganar jun choñab' chi', yuj chi' ix yac' ix yisil viñaj Caleb chi' yetb'eyumoc viñ. ¹⁴ Axo yic ix lajvi yic'lan sb'a eb' chi', ix yalan viñaj Otoniel chi' d'a ix Acsa chi' to sc'an sluum ix d'a viñ smam chi'. Yuj chi' ix emta ix d'a yib'añ noc' b'uru, ix sc'anb'an viñ smam ix chi' d'ay icha tic:

—¿Tas tza nib'ej? xchi viñ d'a ix.

¹⁵ Ix yalan ix:

—Ina to ix ac' lum taquiñ luum d'ayin d'a Neguev, yuj chi' eloc val d'a a c'ool tzac' lum yax sat d'ayin, lum b'aj ay sjaj a a', xchi ix.

Yuj chi' ix yac' junocxo lum viñ d'a ix, ay sjaj a a' d'a luum d'a sjolomtac yed' junocxo a' d'a syoptac luum.

A sluum eb' yiñtilal Judá yed' eb' yic Benjamín

¹⁶ A eb' yiñtilal viñaj Hobab viñ quenita, aton viñ sñi' viñaj Moisés, ix el eb' d'a schoñab'il te' Palma, ix b'at eb' yed' eb' yiñtilal Judá, ix b'at cajnaj eb' d'a scal eb' anima cajan d'a tz'inan lum d'a yol smacb'en Judá d'a Neguev, d'a slac'anil choñab' Arad. ¹⁷ Axo eb' yiñtilal Judá yed' eb' yic Simeón, ix yac' oval eb' yed' eb' cananeo cajan d'a Sefat. Ix satel jun choñab' chi' eb' d'a junelñej, yuj chi' Horma ix sb'iejcan yuj eb'.^{1.17} ¹⁸ Ix yic'anpax choñab' Gaza eb', Ascalón yed' Ecrón yed' slumal d'a spatictac. ¹⁹ Yujto ayoch Jehová yed' eb' yiñtilal Judá chi', yuj chi' ix yac' ganar eb' cajan d'a tzalquixtac eb', palta maj yal-laj spechanel eb' anima cajan d'a ac'lictac eb', yujto a eb' chi', ay sq'ueen carruaje eb' yic oval. ²⁰ Ix ac'ji lum Hebrón d'a viñaj Caleb icha ajnac yalancan viñaj Moisés. A viñaj Caleb chi' ix ac'an ganar yic'anel oxvañ eb' yuninal viñaj Anac.

1.17 1:17 Il nota d'a Números 21.3.

²¹ Axo pax eb' yiñtilal Benjamín jun, maj yal-laj yic'anel eb' jebuseo eb' d'a Jerusalén, yuj chi' junñej ix can cajan eb' yed' eb' d'a Jerusalén chi'.

Ix yac' ganar choñab' Betel eb' yiñtilal José

²²⁻²³ A eb' yiñtilal José, ix yac' lista sb'a eb' sb'at yac' oval d'a choñab' Betel, aton Luz d'a peca'. Ayic ix schecanb'at eb' ilum lum eb' ta', a Jehovah ix colvaj yed' eb'. ²⁴ A eb' ilum luum chi', ix yil eb' yelta jun viñ vinac d'a choñab' chi', ix yalan eb' d'a viñ: Tato ol oñ a ch'ox d'a tas ol aj coch d'a yol choñab' tic, malaj tas ol ach cutej, xchi eb' d'a viñ. ²⁵ Axo jun viñ chi' ix ch'oxani tas tz'aj yoch eb' d'a jun choñab' chi'. Yuj chi' ix cot eb' soldado yiñtilal José, ix xicancham masanil eb' anima eb' ayec' cajan ta', palta a jun viñ ix ch'oxan eb' chi', maj miljichamlaj viñ yuj eb' yed' masanil eb' cajan yed' viñ d'a yol spat. ²⁶ A jun viñ chi', ix b'atcan viñ d'a slum eb' hitita, ix sb'oanq'ue jun choñab' viñ ta', Luz ix yac' viñ sb'iej. Ix ochñejcan jun b'i chi' d'a jun choñab' chi'.

Juntzañ choñab' maj ac'ji ganar yuj eb' israel

²⁷ A eb' yiñtilal Manasés, maj yal-laj spechanel juntzañ anima tic eb': Eb' aj Bet-seán, eb' aj Taanac, eb' aj Dor, eb' aj Ibleam yed' eb' aj Meguido yed' pax yaldeail juntzañ choñab' chi'. Yuj chi' ix canñej cajan eb' cananeo chi' ta'. ²⁸ Palta axo yic ix yic'an yip eb' israel chi', ix yac'an pural eb' cananeo chi' eb' yochcan smunlajvumoc. Maj pechjiel-laj eb' d'a junelñej yuj eb'.

²⁹ Añeja' pax eb' yiñtilal Efraín, maj spechel-laj eb' cananeo eb' cajan d'a Gezer, yuj chi' a eb' cananeo chi', ix canñej cajan eb' d'a scal eb'.

³⁰ Añeja' eb' yiñtilal Zabulón, maj spechel-laj eb' cananeo eb' cajan d'a Quitrón yed' d'a Nahalal. Yuj chi' ix

canñej cajan eb' cananeo chi' d'a scal eb', palta ix ac'ji pural eb' yochcan smunlajvumoc eb' yiñtilal Zabulón chi'.

³¹⁻³² Añeja' eb' yiñtilal Aser, maj spechel-laj eb' cananeo eb' cajan d'a Aco, d'a Sidón, d'a Ahlab, d'a Aczib, d'a Helba, d'a Afec yed' d'a Rehob. Yuj chi' ix canñej cajan eb' yiñtilal Aser chi' d'a scal eb' cananeo chi'.

³³ Añeja' pax eb' yiñtilal Neftalí, maj spechel-laj eb' cananeo eb' cajan d'a Bet-seses yed' d'a Bet-anat, yuj chi' ix canñej cajan eb' d'a scal eb' cananeo chi', palta ix ac'ji pural eb' cananeo chi' yochcan smunlajvumoc eb'.

³⁴ A eb' amorreo cajan d'a lum ac'lictac, maj chajiochljaj eb' yiñtilal Dan yuj eb', yuj chi' ix canñej eb' yiñtilal Dan chi' d'a lum tzalquixtac. ³⁵ Icha chi' ix aj scanñej cajan eb' amorreo chi' d'a yich vitz Heres, d'a Ajalón yed' d'a Saalbim, palta axo yic ix yic'an yip eb' yiñtilal José, ix yac' pural eb' amorreo chi' eb' yochcan smunlajvumoc.

³⁶ A smojonal slum eb' amorreo chi', sb'atñej d'a spac'anil yic Acrabim, masanto sc'och d'a Sela, sb'atñej d'a yib'añq'ue chi'.

2

Ix sch'ox sb'a Yángel Jehová d'a Boquim

¹ A d'a Boquim ix sch'ox sb'a Yángel Jehová, ix cot d'a Gilgal, ix yalan d'a eb' choñab' israel icha tic: A in ex viq'uelta d'a Egipto, ex vic'ancot d'a sat lum luum vac'nac in ti' vac'an d'a eb' e mam eyicham. Valannac to malaj b'aq'uiñ ol satel jun in trato vac' eyed' tic, ² añej to malajocab' e trato tze b'o yed' eb' anima cajan d'a sat lum luum b'aj cajan ex ec' tic, tze satanel yaltar eb' b'aj slesalvi, xin chi, palta a ex tic, maj e c'anab'ajej tas valnac chi'. ¿Tas yuj pit ix eyutej e b'a? ³ Yuj chi' svalcan d'ayex to mañ ol viq'uel-laj juntzañ choñab' tic d'a e cal. Ol ochñejcan eb' ajc'olal d'ayex, axo sdiosal eb' ol

ex juaneloc, ichato ol ex can d'a junoc yaal, xchi Yángel Jehová chi'.

⁴ Ayic ix lajvi slolon Yángel Jehová chi', masanil eb' choñab', te chaañ ix el yav eb' yoq'ui, ⁵ yuj chi' Boquim ix sb'iejcan jun lugar chi'. Axo ta' ix yac' silab' eb' d'a Jehová.^{2.5}

A schamel viñaj Josué
(Jos 24.29-31)

⁶ Atax yic stac'lannaccan sb'a viñaj Josué yed' eb' choñab' israel chi', ata' b'atnaccan junjun eb' d'a smacb'en chab'ilxo yuuj. ⁷ A eb' israel chi', ix sc'anab'ajej eb' tas ix yal Jehová yacb'an aytoec' viñaj Josué chi' yed' eb' yichamtac vinaquil choñab' tzac'anto chamnac yuj viñ, aton eb' ix ilan tastac satub'tac ix sb'o Jehová yuj svach'iloc eb' israel chi'. ⁸ Ayxo 110 ab'il sq'uinal viñaj Josué schecab' Jehová, ayic ix cham viñ. ⁹ A d'a sluum viñ d'a Timnat-sera d'a snorteal svitzal Gaas d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín, ata' ix mucji viñ.

Ix spatiquejel Jehová eb' israel

¹⁰ Ix champax eb' israel ix ec' yed' viñaj Josué chi', axo eb' toto ix alji, mañxo yojtacoc Jehová eb', maj yil-laj eb' tastac satub'tac sb'onac Jehová yuj svach'iloc eb'. ¹¹ Yuj chi' axoñej chucal ix sc'ulej eb' d'a yichañ Jehová. Ix och eb' ejmelal d'a comon dios scuchan Baal. ¹² Ix spatiquejcanel Jehová eb', aton sDiosal smam yicham eb', jun ic'annaquelta eb' d'a Egipto. Ix och eb' ejmelal d'a sdiosal eb' anima cajan d'a slac'anil eb' chi'. Ix ste tzuntzejcot yoval sc'ol Jehová chi' eb', ¹³ yujto ix paticajcanel yuj eb', axo d'a juntzañ comon dios Baal yed' Astarot ix yaq'uem sb'a eb'. ¹⁴ Yuj chi' ix te cot yoval sc'ol Jehová d'a eb', ix ac'jioch eb' d'a yol sc'ab' eb' ajc'ool, ix elc'ajb'at tastac ay

2.5 ^{2:5} Boquim syalelc'ochi "eb' tz'oq'ui".

d'a eb', majxo yal-laj scolan sb'a eb' d'a eb' ajc'ol ay d'a slac'anil eb' chi'. ¹⁵ Ayic sb'at eb' israel chi' yac' oval yed' eb' ajc'ol chi', axo Jehová tz'ac'anoch eb' d'a yol sc'ab' eb' yajc'ol chi', icha ajnac yalani. Yuj chi' te ilb'ajc'ol tz'utaj eb'.

¹⁶ Juntaquel scan eb' israel d'a yol sc'ab' eb' yajc'ol chi', ste ixtaj val eb' yuj eb', yuj chi' axo Jehová tz'ac'anoch juntzañ eb' scolumal eb' yic scoljiel eb' d'a eb' ajc'ol chi'.

¹⁷ Vach'chom icha chi', palta mañ val jab'oc sc'anab'ajej eb' scolumal eb' chi', maxtzac sc'anab'ajej Jehová eb'. Añej d'a comon dios tz'och eb' ejmelal. A eb' smam yicham eb', sc'anab'ajejnac schecnab'il Jehová eb', axo pax eb', ix yactejan sb'eyb'al eb' smam yicham eb' chi'.

¹⁸ Juntaquel tz'el yav eb' yuj yab'an syail yuj eb' yajc'ool chi', axo Jehová tz'oc' sc'ol d'a eb', syac'anoch juntzañ eb' scolvaj yed' eb'. Ayic pitzanto eb' scolumal eb' chi', ayoch Jehová yed' eb', scoljiel eb' d'a yol sc'ab' eb' yajc'ool chi'.

¹⁹ Ayic scham junjun eb' scolumal eb' chi', sc'ulanxi chucal eb', ec'b'alxo te chuc sc'ulej eb' chi' d'a yichañ sb'eyb'al eb' smam yicham, tz'ochpax eb' ejmelal d'a comon dios.

Max yactejan chucal b'eyb'al chi' eb', pit syutej sb'a eb' d'a Jehová. ²⁰ Yuj chi' ste cot yoval sc'ol Jehová chi' d'a eb', snaan icha tic: A juntzañ anima tic, mañ val jab'oc sc'anab'ajej in trato eb', aton vac'nac yed' smam yicham eb'.

²¹ A yuj chi' jun, mañxo ol viq'uel juntzañixo eb' anima d'a scal eb', aton eb' ixto can yuj viñaj Josué ayic ix cham viñ.

²² Ol canñej eb' yuj vac'an provál spensar eb' israel tic, tato tz'och tzac'an eb' vuuj, icha sc'ulejnc eb' smam yicham eb', mato maay, xchi. ²³ Yuj chi', a jantac eb' anima ayec' d'a scal eb' israel chi', aton eb' majxo yac'och Jehová d'a yol sc'ab' viñaj Josué, majxo ic'jiel-laj eb' yuj Jehová chi'.

3

Juntzañxo choñab' ix can d'a lum Canaán

¹ Ay juntzañxo choñab' ixto can yuj Jehová d'a lum Canaán, yic vach' tz'ac'ji proval eb' israel, aton eb' manto alji ayic ix och oval ayic ix ac'ji ganar lum Canaán chi'.

² Ix can juntzañ choñab' chi' yuj Jehová yic vach' sc'ayb'ej sb'a eb' d'a oval, aton eb' manto ac'anlaj juneloc oval chi'. ³ Oye' choñab'il eb' filisteo ixto cani yed' masanil eb' cananeo, eb' sidonio yed' eb' heveo, aton eb' ec'nac cajan d'a tzalquixtac d'a Líbano, sb'atñej d'a jolom vitz Baal-hermón, masanto sc'och d'a Hamat. ⁴ A yuj juntzañ eb' chi', ix ac'ji proval eb' israel yuj Jehová, yic vach' syila' tato sc'anab'ajej masanil checnab'il eb' schecnac yal viñaj Moisés d'a eb' smam yicham eb'. ⁵ Icha chi' ix aj yec' cajan eb' israel d'a scal eb' cananeo, eb' hitita, eb' amorreo, eb' ferezeo, eb' heveo yed' d'a scal eb' jebuseo. ⁶ Axo yuninal yed' yisil eb' israel chi', ix yic'lajq'ue sb'a eb' yed' yuninal yed' yisil eb' anima chi'. Ix och eb' ejmelal d'a sdiosal eb' chi'.

Ix colji eb' israel yuj viñaj Otoniel

⁷ Te chuc tas sc'ulej eb' israel d'a yichañ Jehová Dios, ix b'atcan satc'olal yuj eb', axoñej d'a yechel Baal yed' d'a yechel Asera tz'och eb' ejmelal. ⁸ Yuj chi' ix cot yoval sc'ol Jehová chi' d'a eb', ix ac'jioch eb' d'a yol sc'ab' viñaj Cusan-risataim, sreyal Mesopotamia. Vajxaque' ab'il ix can eb' d'a yalañ smandar viñ. ⁹ Ichato chi' ix avaj eb' d'a Jehová. Axo Jehová chi' ix och yed' viñaj Otoniel, yuj chi' a viñ ix och yajalil yic scolanel eb'. A viñaj Otoniel chi' yuninal viñaj Cenaz, slajvub'alxo yuc'tac viñaj Caleb. ¹⁰ A Yespíritu Jehová ix och yed' viñ, yuj chi' a viñ ix och yajaloc eb' israel chi'. Ix b'at viñ d'a oval, axo Jehová ix och yed' viñ, yuj chi' ix yac' ganar viñaj Cusan-risataim

chi' viñ. ¹¹ Ichato chi' ix can eb' israel d'a junc'olal d'a 40 ab'il, masanto ix cham viñaj Otoniel chi'.

Ix colji eb' israel yuj viñaj Aod

¹² Ix lajvi chi', ix ochxi ijan eb' israel sc'ulan chucal d'a yichañ Jehová, yuj chi' axo Jehová chi' ix ic'anchaañ viñaj Eglón sreyal Moab d'a yib'añ eb'. ¹³ Junñej ix yutej spensar viñaj Eglón chi' yed' eb' amonita yed' pax eb' amalecita, ix och eb' yac' oval yed' eb' israel chi', ix yic'anec' schoñab'il te' Palma eb', aton Jericó. ¹⁴ A eb' israel chi', 18 ab'il ix can eb' d'a yalañ smandar viñaj Eglón chi', ¹⁵ masanto ix avaj eb' d'a Jehová. Ichato chi' ix ac'jioch junxo scolumal eb' yuj Jehová chi', aton viñaj Aod yuninal viñaj Gera, d'a yiñtilal Benjamín, a sq'uexañic'ab' viñ smunlaji.

Ix schecb'at viñaj Aod chi' eb' israel chi' b'at yac'can q'uen tumin d'a viñaj Eglón, aton q'uen yovalil syac' eb' d'a viñ. ¹⁶ Ix sb'oan jun q'uen scuchilub' viñ, ayq'ue ye q'uen d'a schab'il pac'añ, nañal am metro steel q'ueen. Ix stzec'anoch q'uen viñ d'a snañal d'a svach' d'a yol spichul. ¹⁷ Ix lajvi chi' ix yic'anb'at q'uen tumin chi' viñ d'a viñaj Eglón chi'. A jun viñ rey chi' te b'aq'uech yaj nayan viñ. ¹⁸ Ayic toxo ix lajvi yac'ancan q'uen tumin chi' viñ, ix elta viñ yed' eb' ajun yed'oc. ¹⁹ Palta ayic ix c'och viñ b'aj ay juntzañ yechel comon dios d'a slac'anil Gilgal, ix b'atxi viñ d'a viñaj Eglón chi', ix yalan viñ d'a viñ icha tic:

—Mamin rey, ay val jun lolonel ol val d'ayach, palta d'a c'ub'eltac ol vala', xchi viñ.

Ix yalan viñ rey chi' d'a smasanil eb' ayoch d'a yopisio yed'oc to sb'esel sb'a eb' yic scan eb' sch'ocoj. ²⁰ Yuj chi' axoñej eb' viñ schavañil ix cani, c'ojanem viñ rey d'a yol jun cuarto siclab'inac yool d'a chaañ. Ix c'och viñaj Aod chi' d'a slac'anil viñ, ix yalan viñ d'a viñ:

—A tas ved'nac ol val chi' d'ayach, a Dios schecan vala', xchi viñ.

Ayic ix yab'an viñaj Eglón icha chi', ix q'ue liñan viñ, ²¹⁻²² ix yac'anb'at sq'uexañc'ab' viñaj Aod chi', yic syic'anq'ueta q'uen scuchilub' viñ d'a stojolal svach' c'ab'. Ix stipanc'axpaj q'uen viñ yed' yoc q'uen d'a sc'ol viñaj Eglón chi'. Yuj sb'aq'uechal viñaj Eglón chi', ix can ch'apnaj q'uen b'aj ix och chi', yuj chi' majxo yiq'ueltalaj q'uen viñaj Aod chi', ix elta usnaj yol sch'añtza' viñ. ²³ Ix lajvi chi', ix smacancan te' puerta chi' viñ, ix yac'ancanoch sc'ab' te' viñ, ix paxta viñ. ²⁴ Ayic toxo ix paxta viñ, ix javi eb' viñ stañvan viñ rey chi', ix yilan eb' viñ to macan te' puerta chi'. A snaan eb' viñ to van stzaji viñ yuj chi' ix smac te' puerta chi' viñ. ²⁵ Junip ix stañvej eb' viñ, yujto max eltalaj viñ rey chi', yuj chi' ix somchajq'ue sc'ol eb' viñ. Ix yic'ancot sllaveal puerta chi' eb' viñ, ix sjacan eb' viñ, axo ix yilan eb' viñ pac'jab'xo ec' viñ scham d'a sat luum.

²⁶ Yacb'an tz'ec' tiempo d'a eb' viñ icha chi', axo viñaj Aod toxo ix el lemnaj viñ. Toxo ix ec'ta viñ b'aj ay juntzañ yechel comon dios d'a Gilgal, ix cot viñ elelal d'a yol yic Seirat. ²⁷ Axo ix javi viñ d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín, ix spu'an noc' ch'aac viñ yic smolb'an eb' yetisraelal. Junxoñej ix aj yem eb' d'a jolom vitz chi', b'ab'el viñaj Aod chi' yuj eb'. ²⁸ Ix yalan viñ d'a eb': Ochañec tzac'an vuuj, yujto a eb' moabita ajc'ol d'ayoñ, toxo ix ac'jioch eb' d'a yol co c'ab' yuj Jehová, xchi viñ. Yuj chi' ix b'at eb' yed' viñ, ix c'och eb' smac d'a sjayil sti' a' Jordán b'aj tz'ec' eb' aj Moab chi', yuj chi' mañxa junoc mach ix scha c'axpaj eb'. ²⁹ A d'a jun tiempoal chi', 10 mil eb' moabita chi' ix smilcham eb', aton juntzañ eb' soldado te tec'an, mañxo junoc eb' ix eli. ³⁰ Icha chi' ix aj yac'ji ganar eb' aj Moab yuj eb' israel chi'. Ix lajvi chi', 80 ab'il ix can eb' israel chi' d'a junc'olal.

Ix colji eb' israel yuj viñaj Samgar

³¹ Axo ix lajvi yec' viñaj Aod chi', axo viñaj Samgar yuninal viñaj Anat ix colvaji. Ix smilcham 600 eb' filisteo viñ yed' jun te te' stecjioch d'a noc' vacax, yuj chi' ix coljipax eb' israel chi' yuj viñ.

4

Ix ac'ji ganar viñaj Sísara

¹ Ayic ayxo scham viñaj Aod, ix meltzajxib'at eb' israel d'a chucal, yuj chi' ix stzuntzejxicot yoval sc'ol Jehová eb'. ² Ix ac'jioch eb' d'a yol sc'ab' viñaj Jabín, sreyal eb' cananeo cajan d'a choñab' Hazor yuj Jehová chi'. A viñ yajalil eb' soldado viñ rey chi', aton viñaj Sísara, cajan d'a Haroset-goim. ³ Ay 900 scarruaje viñaj Jabín chi', ayoch q'uen hierro d'a spatictac. 20 ab'il ix can eb' israel d'a yalañ smandar viñ, ix te ixtaj eb' yuj viñ. Yuj val chi' ix tevi eb' d'a Jehová, yic scolvaj d'a eb'.

⁴ A d'a jun tiempoal chi', ay jun ix ix schecab' Jehová scuchan Débora, yetb'eyum ix viñaj Lapidot, a ix sb'oan yaj yoval eb' yetisraelal. ⁵ Tz'emñej c'ojan ix d'a yich jun te' palma d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín, d'a snañal Ramá yed' Betel. Ata' xid'ec' eb' choñab' chi' sb'o yaj yoval d'a ix. Yuj chi' ix ac'jican scuch te' palma chi', Spalma ix Débora.

⁶ A d'a jun tiempoal chi', ay jun viñ vinac scuchan Barac yuninal viñaj Abinoam cajan d'a Cedés, d'a yol yic eb' yiñtilal Neftalí. Ix avtaj viñ yuj ix Débora chi', ix yalan ix d'a viñ:

—A Jehová co Diosal tz'alan d'ayach icha tic: Molb'ej 10 miloc eb' soldado d'a scal eb' yiñtilal Neftalí yed' d'a scal eb' yiñtilal Zabulón, tzic'anb'at eb' d'a lum svitzal Tabor.

⁷ A in ol in montejcot viñaj Sísara, yajalil eb' soldado viñaj Jabín d'a sti' a Cisón, yic syac'an oval viñ ed'oc. Ol yic'cot

scarruaje viñ yed' eb' soldado. A inxo ol vac'och eb' d'a yol a c'ab', xchi Jehová d'ayach, xchi ix Débora chi'.

⁸ Ix yalan viñaj Barac chi' icha tic: Ol in b'atoc, tato tzach b'at ved'oc. Tato max ach b'at ved' jun, mañ ol in b'atlaj, xchi viñ d'a ix.

⁹ Ix tac'vi ix: Ol in b'atoc, palta jun, mañoc ach ol ach b'inaj yuj ac'an ganar jun oval chi', yujto d'a yol sc'ab' jun ix ix ol yac'och viñaj Sísara chi' Jehová, xchi ix.

Ix lajvi chi', ix b'at ix yed' viñaj Barac chi' d'a Cedés.
¹⁰ Ata' ix smolb'ej 10 mil eb' soldado viñaj Barac chi' d'a scal eb' yiñtilal Zabulón yed' d'a scal eb' yiñtilal Neftalí. Ix q'ue eb' d'a svitzal Tabor chi', ajun pax ix Débora chi' yed' eb'.

¹¹ A d'a Cedés d'a slac'anil jun te' mach' d'a Zaanaim, ata' ay scampamento jun viñ quenita scuchan Heber, yic'naquel sb'a viñ d'a scal eb' yetchoñab', aton eb' yiñtilal viñaj Hobab sñi' viñaj Moisés d'a peca'. ¹² Ayic ix yab'an viñaj Sísara to toxo ix q'uec'och viñaj Barac d'a svitzal Tabor, ¹³ ix smolb'an 900 scarruaje viñ, ayoch hierro d'ay. Ix smolb'anpax masanil eb' soldado viñ. Ix el viñ yed' eb' soldado chi' d'a Haroset-goim, ix c'och eb' d'a sti' a' Cisón.
¹⁴ Ix yalan ix Débora d'a viñaj Barac chi' yed' eb' soldado icha tic:

—Emañec, b'ab'elxo Jehová eyuuj, a' ol ac'anoch viñaj Sísara d'a yol e c'ab' ticnaic, xchi ix.

Ix emta viñaj Barac yed' 10 mil eb' soldado d'a svitzal Tabor chi'. ¹⁵ Ayic ix syamanoch oval viñaj Barac chi', a Jehová ix ac'an somchajb'at eb' soldado viñaj Sísara yed' eb' ed'jinac masanil scarruaje chi' yuj jun nivan xivelal. Yuj chi' ix laj smilcham eb' viñaj Barac yed' eb' soldado chi'. Axo viñaj Sísara chi', ix emta viñ d'a yol scarruaje, ix el lemnaj viñ.

¹⁶ Ix och viñaj Barac yed' eb' soldado d'a spatic eb' soldado viñaj Sísara chi' yed' scarruaje eb', masanto ix c'och eb' d'a Haroset-goim. A d'a jun c'u chi', mañxo junoc soldado viñaj Sísara ixto cani, ix cham eb' smasanil.

¹⁷ A viñaj Heber yed' eb' sc'ab' yoc, vach' yac'an eb' yed' viñaj Jabín sreyal Hazor chi'. Yuj chi' ata' ix b'at viñaj Sísara chi' scol sb'a. Ix c'och viñ d'a smantiado ix Jael yetb'eyum viñaj Heber chi'. ¹⁸ Ix elta ix scha viñ, ix yalan ix d'a viñ icha tic:

—Ochañ mamin, mañ ach xivoc, xchi ix.

Ix och viñaj Sísara chi' d'a yol smantiado ix chi', ix yic'anelta jun sávana ix, ix slich'anb'at ix d'a yib'añ viñ yic sc'ub'anel viñ ix. ¹⁹ Ix lajvi chi', ix sc'anan a' viñ yuc' d'a ix, yujto van stacj sti' viñ. Elañchamel ix yiq'uel smacul jun tz'uum ix b'aj sic'an lech, ix yac'an ix yuq'uej viñ. Ix musajxi viñ yuj ix. ²⁰ Ix yalan viñ d'a ix icha tic:

—Canañ d'a sti' mantiado tic. Tato ay mach sjavi sc'anb'ej yab' d'ayach: ¿Malaj junoc mach ix javi scol sb'a d'ayach? ta xchi, tzalani to malaj mach, xchi viñ d'a ix.

²¹ Ix sat c'ol viñaj Sísara chi' svayi, yujto ix te c'unb'i viñ sb'eyi. Axo ix Jael chi' ix ic'ancot jun te' yestacail mantiado yed' jun te' mac'lab'. Te chamnac el viñ svayi, c'ojanc'olal ix c'och ix d'a stz'ey viñ, ix smac'anb'at te' estaca chi' ix d'a yib'schiquin viñ, ix c'axpaj em te', ix emc'och te' d'a yol luum. Icha chi' ix aj scham viñaj Sísara chi' yuj ix. ²² Ayic ix c'och viñaj Barac say viñaj Sísara chi', elañchamel ix elta lemnaj ix scha viñ, ix yalan ix:

—Ochañ, ul ila' mach van a sayan chi', xchi ix d'a viñ.

Axo ix ochc'och viñaj Barac d'a yol smantiado ix chi', ix yilan viñ to chamnacxo viñaj Sísara chi', mac'b'ilb'at te' estaca chi' d'a sjolom viñ.

²³ Icha chi' ix aj yac'jioch viñaj Jabín sreyal eb' cananeo d'a yol sc'ab' eb' israel yuj Dios. ²⁴ Ix ochñej ijan eb' israel

yac'an oval yed' viñaj Jabín yed' soldado, masanto ix satel eb' smasanil.

5

A sb'it ix Débora yed' viñaj Barac

- ¹ A d'a jun c'u chi', ix sb'itej jun b'it ix Débora yed' viñaj Barac yuninal viñaj Abinoam, ix yalan eb' icha tic:
- ² Coñ b'itanec co masanil d'a Jehová, yujto d'a val yel ay eb' yajalil israel stec'b'ej sb'a d'a oval, ay pax soldado d'a co choñab' tic b'ecan sc'ol sb'at d'a oval chi'.
- ³ Ex rey, ab'ec tas ol cal d'ayex. Ex yajal, ab'ec co b'itan d'a Jehová. To sco b'itej co Diosal a oñ israel oñ tic.
- ⁴ Mamin Jehová, ayic ach el d'a Seir, yic ach cot ac' oval d'a Edom, ix te ib'xi val lum lum, ix ac'anpaxcot ñab'.
- ⁵ Mamin Jehová co Diosal, ix te ib'xiq'ue lum vitz d'a ichañ, ix ib'xipaxq'ue lum vitzal Sinaí.
- ⁶ A d'a stiempoal viñaj Samgar yuninal viñaj Anat yed' d'a stiempoal ix Jael, mañxalaj mach sb'eyec' d'a nivac b'e, axoñej d'a q'uex b'e c'ub'eltac yeq'ui, ata' tz'ec' eb'.
- ⁷ Masanil munlajel najat ayeli, ix can tz'inan. Ato yic ix in q'ue vaan a in Débora in tic, ix in och nunab'ilal d'a choñab'.
- ⁸ A val ta' ix sayec' juntzañ comon dios eb' quetchoñab', yic syaq'uem sb'a eb' d'ay. Yuj chi' ix javi eb' tz'ac'an oval d'a spuertailtac co choñab'. Malaj smaclab'il jul-lab', malaj pax lanza ix ilchaj d'a scal 40 mil soldado quetisraelal.
- ⁹ A in pensar, icha val to ajun yed' eb' yajalil in choñab' yed' eb' choñab' b'ecan sc'ol sb'at d'a oval chi'. Callec vach' lolonel d'a Jehová.

- ¹⁰ Ex nivac vinac tzex q'ue d'a yib'añ noc' sacsac b'uru te vach' stz'aam ayq'uei, alec tas ix sc'ulej Jehová. Alecpax a ex tzex b'eyi.
- ¹¹ A ex ayex ec' b'ajtac ay a uc'b'ila', najatocab' sb'at sjaj e son yed' e platillo yuj eyic'ancharañ Jehová, yujto toxo ix satjiel eb' cajc'ool yuuj, yujto ix colvajpax d'a eb' munlajvum ayic ix yac'an oval eb', ix yac'an ganar eb'.
- Ichato chi' ix yal co meltzaj emta a oñ schoñab' oñ Jehová d'a co choñab'.
- ¹² Ach Débora, cuchb'ej eb' anima d'a b'it. A achxo pax ach Barac yuninal viñaj Abinoam, ixic, a eb' ix yamchaj uuj d'a oval, ic'b'at eb'.
- ¹³ Ix emul eb' yajalil choñab' yac' oval. Ix emul eb' soldado Jehová yac' oval yed' eb' soldado te tec'an.
- ¹⁴ Ix empaxul eb' yiñtilal Efraín, ix cot eb' b'aj ec'nac eb' amalecita. B'ab'el ix emul eb' yiñtilal Benjamín yuj eb'. Ix empaxul eb' yajalil eb' soldado d'a yiñtilal Maquir yed' eb' yajal pax yaj d'a scal eb' yiñtilal Zabulón.
- ¹⁵ Yed' pax eb' yajal yaj d'a scal eb' yiñtilal Isacar ix colvaj eb' yed' ix Débora. Ix colvajpax eb' yed' viñaj Barac. Yelc'olal te tzac'anoch eb' yuj viñ ayic ix emc'och eb' d'a ch'olan.
- Palta ay chab'c'olal d'a scal eb' yiñtilal Rubén.
- ¹⁶ ¿Tas yuj ix can eb' b'aj macan noc' calnel d'a yol smacte', syab'an eb' yavtaj noc' calnel chi' yuj eb' stañvumal? Val yel a d'a scal eb' yiñtilal Rubén ay chab'c'olal.
- ¹⁷ Axo pax eb' aj Galaad, ix can eb' d'a sc'axepalec' a' Jordán. Axo eb' yiñtilal Dan, ix can eb' d'a stz'ey b'aj ay te' barco, añeja' pax eb' yiñtilal Aser, ix can

eb' d'a sti' a' mar, majxo el jab'oc eb' b'aj sjavi te' barco.

18 Axo eb' yiñtilal Zabulón yed' eb' yiñtilal Neftalí, ix sb'ecxoñej sb'a eb' scham d'a oval.

19 Ix javi eb' viñ sreyal eb' cananeo d'a Taanac, d'a slac'anil sti' a' Meguido, ix javi eb' yic syac'an oval eb' yalani, palta malaj q'uen plata yed' b'eyumal ix yic' eb'.

20 Ato d'a satchaañ b'aj sb'ey q'uen c'anal, ato ta' ix cot tas ix ac'an oval yed' viñaj Sísara.

21 A a' Cisón aytaxon d'a peca', ac'um oval a', a a' ix cuchanb'at eb'.

Caq'uec quip co b'atec d'a quichañ.

22 Ix c'añ val yem yoc noc' chej ayic ix b'at lemnaj noc' d'a oval.

23 Ix yalan Yángel Jehová: Cotocab' yoval sc'ol Jehová d'a yib'añ choñab' Meroz yed' d'a yib'añ eb' cajan ta'. Cotocab'can d'a yib'añ eb' yujto maj colvaj eb' yed' Jehová, maj colvaj eb' yac'an oval yed' eb' soldado te tec'an, xchi.

24 Te vach' yic ix Jael yetb'eyum viñaj Heber ceneo d'a yichañ masanil eb' ix ix. Vach' yic ix d'a yichañ masanil eb' ix ix cajan d'a voltac mantiado.

25 Ayic ix sc'anan a' viñaj Sísara yuq'uej d'a ix, axo lech te vach' ix yac' ix yuq'uej viñ. A lech ix yac' ix yuq'uej viñ d'a yol jun yed'tal te vach' yilji.

26 Ix yic'anq'ue jun te' estaca ix d'a sq'uexañc'ab', ix yic'anpaxq'ue jun te' mac'lab' ix d'a svach'c'ab'. Ix poj sb'aquil sjolom viñ, ix smac'an c'axpaj te' ix d'a yib'schiquin viñ.

27 Toxoñej ix ec' b'alb'on viñ d'a yichañ ix yuj syail. Añeja' ta' ix chamcan viñ.

28 A ix snun viñaj Sísara chi', ayic ix elta d'añan ix d'a sventenail spat, te cusnac sc'ol ix.

Ix yalan ix: ¿Tas yuj tz'ec' tiempo sjavi viñ vune' yed' scarruaje? ¿Tas yuj maxto cab' sc'añ yoc noc' schej viñ stoc'an scarruaje chi'? xchi ix.

²⁹ A tas van snaan ix snun viñ chi', añeja' chi' ix yalpax juntzañ eb' ix ix te ay spensar ayec' yed' ix. Ix yalan eb' ix icha tic:

³⁰ Tecan van spucanec' eb' viñ jantac tas ix yic'canec' d'a oval chi'. Van am sic'lan junjunoc eb' ix ix eb' viñ yic syic'a', ma chatacvañoc eb' ix. Axo viñaj Sísara chi' yed' eb' soldado, van am sic'lan c'apac pichul eb' te vach', c'apac te vach' yajoch yelvanub' d'a junjun pac'añ, yic vach' ol yac'och eb' d'a sjaj, yujto ix yac' ganar oval chi' eb', xchi eb' ix.

³¹ Mamin Jehová, ichocab' chi' tz'aj satel eb' ayoch ajc'olal d'ayach. Axo eb' tzach xajanani, lajanocab' eb' icha scopopial yoc c'u, xchi ix Débora yed' viñaj Barac d'a sb'it chi'.

Ayic ix lajvican jun oval chi', 40 ab'il mañxalaj oval.

6

Ix avtaj viñaj Gedeón yuj Dios

¹ Ix lajvi chi', ix scha c'ulanxi chucal eb' israel chi' d'a yichañ Jehová. Yuj chi' uque' ab'il ix ac'jioch eb' d'a yol sc'ab' eb' madianita yuuj. ² Ix och val eb' d'a syaelal yuj eb' madianita chi'. Ix laj say eb' b'ajtac sc'ub'ejel sb'a d'a lum vitz, d'a voltac q'uen ñaq'ueen yed' b'aj max yal sc'och anima. Ata' ix laj cajnaj eb'. ³ Ayic q'uiñxo sat yavb'en eb' israel chi', axo eb' madianita chi', eb' amalecita yed' juntzañxo eb' scot yed' eb' d'a stojolal b'aj sjavi c'u, sjavi eb' yac' oval yed' eb'. ⁴ Sb'at sb'oanq'ue scampamento eb' d'a sat slum eb' israel chi', satanel eb' masanil tas avab'il yuj eb' israel chi', masanto d'a smojonal choñab' Gaza. Mañxa jab'oc tas sva eb' scan yuj eb' ajc'ol chi',

syic'anpaxb'at noc' calnel eb', noc' vacax yed' noc' b'uru.
⁵ Yujto yed'nac smolb'etzal noc' eb' sc'och eb' d'a sat
 sluum eb' israel chi', yuj chi', masanil tas ay d'a sat luum,
 pilan slajvieli. Mañ b'ischajb'enoc eb' yed' noc' scamello
 chi', icha val noc' c'ulub'. Slajvicanel tastac ay d'a sat
 luum b'ajtac tz'ec' eb' chi'. ⁶⁻⁷ Icha val chi' ix aj scan eb'
 israel meb'ail yuj tas tz'utaj yuj eb' madianita chi'. Yuj
 chi' ix tevi eb' d'a Jehová yic scolvaj d'a eb'.

⁸ Yuj chi' axo Jehová ix ac'ancot jun schecab' d'a eb'
 israel chi', ix yalan icha tic: A Jehová co Diosal tz'alan icha
 tic: A in vic'nac ex elta d'a Egipto b'aj ayex och checab'il.
⁹ Mañocñej d'a yol sc'ab' eb' aj Egipto in colnac ex elta,
 palta ex in colpax d'a eb' ix ex ixtani, ix viq'uel eb' d'a
 eyichañ, ix vac'ancan lum sluum eb' d'ayex. ¹⁰ Ix val
 d'ayex to a inton Jehová e Diosal in. Ix valanpaxi to max
 yal-laj eyac'anem e b'a d'a juntzañ sdiosal eb' amorreo ay
 d'a lum luum b'aj ayex ec' tic, palta maj e c'anab'ajej tas
 ix vala', xchi Jehová, xchi jun schecab' chi'.

¹¹ D'a jun tiempoal chi' ix emul Yángel Jehová, ix em
 c'ojan d'a yich jun te' mach' d'a Ofra, d'a yol yic viñaj Joás
 yiñtilal Abiezer. Ay jun viñ yuninal viñaj Joás chi' scuchan
 Gedeón. A viñaj Gedeón chi', van stec'anel ixim strigo viñ
 d'a yol jun b'aj stec'chajel yal te' uva, yic sc'ub'ejel ixim
 viñ d'a eb' madianita chi'.

¹² Ata' ix sch'ox sb'a Yángel Jehová d'a viñ, ix yalan d'a
 viñ icha tic:

—Ach vinac tec'an. A Jehová ayoch ed'oc, xchi d'a viñ.

¹³ Ix tac'vi viñaj Gedeón chi':

—Mamin, ac' in nivanc'olal yuj tas ol vala'. Tato ayoch
 Jehová qued'oc, ¿tas yuj sjavi juntzañ tic d'a quib'añ?
 ¿B'ajtil ay juntzañ tas satub'tac yilji yalnaccan eb' co
 mam quicham d'ayoñ, ayic yalannac eb' to a Jehová
 ic'annaqueta eb' d'a Egipto? Palta axo ticnaic, oñ

yactejan co ch'ocoj, oñ yac'ancanoch d'a yol sc'ab' eb' madianita, xchi viñ d'ay.

¹⁴ Ix och q'uelan Jehová chi' d'a viñ, ix yalani:

—A in tzach in checb'ati, ol vac'ñej ip yic tza colanel eb' etchoñab' d'a yol sc'ab' eb' madianita chi', xchi d'a viñ.

¹⁵ Ix tac'vi viñ icha tic:

—Ay Mamin, ac' val nivanc'olal d'ayin junelxo. ¿Tas val ol aj in colan eb' vetchoñab' tic? Yujto a in tic yed' eb' ayto vuj in b'a yed'oc te meb'a' oñ d'a scal eb' yiñtilal Manasés. Slajvub' unin in d'a scal eb' vuc'tac, xchi viñ.

¹⁶ Ix yalanxi Jehová d'a viñ icha tic:

—Ayinoch ed'oc, yuj chi' ol ac' ganar eb' madianita chi'. Icha val tz'aj yac'ji ganar junoc anima sch'ocoj, icha chi' ol aj ac'an ganar eb', xchi d'a viñ.

¹⁷ Ix yalanxi viñ d'ay:

—Mamin, tato vach' in d'a yol a sat, ch'ox junoc yechel vila' yic vach' snachajel vuuj to schecab' ach Dios. ¹⁸ Tzin tevi d'ayach to max ach el d'a tic, ol vic'cot junoc in silab' d'ayach, xchi viñ.

Ix tac'vi Jehová chi':

—Ayinñej ec' d'a tic masanto ol ach jaxoc, xchi.

¹⁹ Ix lajvi chi' ix b'at viñaj Gedeón sb'o jun noc' yune' chiva, ix sb'oanpax ixim pan viñ d'a jun echlab' ixim harina, malaj yich pan ix yac'b'at viñ d'a scal. Ix lajvi chi' ix yac'anem noc' chib'ej chi' viñ d'a yol jun te' mooch, axo d'a yol jun lum chen ix yaq'uem yalil noc' viñ. Ix yic'ancot masanil juntzañ chi' viñ d'a yichañ Ángel chi' d'a yich jun te' mach' chi'. ²⁰ Ix yalan Yánel Jehová chi' icha tic: Aq'uem noc' chib'ej yed' ixim pan chi' d'a yib'añ jun q'uen q'ueen tic, tza tob'anem yal noc' chi' d'a yib'añ, xchi. Ix sc'anab'ajan viñ masanil tas ix yal chi'. ²¹ Axo Yánel Jehová chi', ix stenoch sñii' sc'ococh d'a juntzañ chi', ix q'ueul c'ac' d'a yol q'uen nivan q'ueen chi', ix

tz'ab'at noc' chib'ej yed' ixim pan chi'. Val d'a yichañ viñ ix satem Yángel Jehová chi'. ²² Ayic ix yilan jun chi' viñ, ix nachajel yuj viñ to Yángel Jehová jun ix lolon chi' yed' viñ. Yuj chi' ix yalan viñ icha tic:

—Mamin Jehová, q'uelc'umb'a val ix aj in lolon yed' Ángel ix a checcoti, xchi viñ.

²³ Ix yalan Jehová d'a viñ icha tic:

—Mañ ach xivoc, mañ ol ach chamlaj, xchi d'a viñ.

²⁴ Ix lajvi chi', ix sb'oanq'ue jun altar viñ ta' yic syic'anchañ Jehová viñ. Ix yac'ancan viñ sb'iej: A Jehová ac'um junc'olal. A jun altar chi' ix canñej d'a Ofra d'a yol smacb'en eb' yiñtilal Abiezer.

²⁵ A d'a jun ac'val chi', ix yal Jehová d'a viñaj Gedeón chi':

—Iq'uelta noc' schab'il mam vacax d'a scal noc' svacax viñ a mam, noc' uque' ab'il sq'uinal. Tza mac'an vecchaj yaltaril comon dios Baal b'ob'ilq'ue yuj viñ a mam chi', tza ch'acanjaxel jun te te' yechel comon dios Asera d'a stz'ey altar chi'. ²⁶ A d'a sjolom q'uen nivan q'uen chaañ ayq'uei, ata' tza b'oq'ue junoc altar d'ayin Jehová a Diosal in tic. Vach' tzutej a latz'anq'ue q'ueen. Axo te te' ix a ch'aquel chi', a te' tzac'och sc'atzitzaloc. Slajvi chi' tza milancham noc' vacax chi', tza ñusantz'a noc' silab'il d'a yib'añ, xchi d'a viñ.

²⁷ Yuj chi' ix b'at viñ, ix yic'anb'at lajuñvañ schecab' viñ, ix sc'anab'ajan viñ icha ix aj yalan Jehová chi'. Palta ix xiv viñ sb'oan d'a c'ualil yuj eb' sc'ab' yoc viñ smam. Ix xivpax viñ d'a eb' anima cajan d'a choñab' chi', yuj chi' d'ac'valil ix laj sb'o juntzañ chi' viñ. ²⁸ Axo ix q'uiñib'i d'a junxo c'u, ayic ix q'ue vaan eb' anima d'a jun choñab' chi', ix yilan eb' to toxo ix mac'ji vecchaj altar yic Baal chi', ix yilanpax eb' to toxo ix ch'acjiel te' yechel Asera d'a stz'ey altar chi'. Ix yab'anpax eb' to ay jun noc' vacax

ix ñusjitz'a silab'il d'a yib'añ jun altar toto ix b'o chi'. ²⁹ Ix sc'anb'anec' eb':

—¿Mach ix b'oan juntzañ tic? xchi eb'.

Ix laj sc'anb'anec' yab' eb', axo ix yab'an eb' to a viñaj Gedeón yuninal viñaj Joás ix b'oani. Yuj chi' ix yal eb' d'a viñaj Joás chi' icha tic:

³⁰ —Iq'uelta viñ uninal chi', ol co milcham viñ. ¿Tas yuj ix smac'vecchaj altar yic Baal viñ, ix sch'acanpaxel te' yechel Asera viñ d'a stz'ey chi'? xchi eb' anima chi'.

³¹ Ix tac'vi viñaj Joás d'a masanil eb' anima oyanoch d'a spatic chi' icha tic:

—¿Tom tze col jun comon dios scuchan Baal chi', tzeyac'an yovalil? Tato icha chi', chamocab' jun mach scolan Baal chi' d'a q'uiñib'alil tic. Tato yel Dios jun Baal chi', yac'ocab' yovalil d'a mach ix mac'an vecchaj jun yaltar chi', xchi viñ.

³² A d'a jun c'u chi', Jerobaal ix sb'iejcan viñaj Gedeón chi', yujto ix yal eb' anima chi' icha tic: Yac'ocab' oval jun Baal chi' yed' viñ, yujto ix smac' vecchaj yaltar viñ, xchi eb'.^{6.32}

³³ A d'a jun tiempoal chi', ix smolb'ej sb'a eb' madi-anita, eb' amalecita yed' eb' cajan d'a stojolal b'aj sjavi c'u, ix c'axpajec'ta eb' d'a yol a' Jordán, ix sb'oanq'ue scampamento eb' d'a yac'lical Jezreel. ³⁴ Axo Yespíritu Jehová ix och d'a viñaj Gedeón chi'. Ayic ix spu'an jun noc' sch'aac viñ, ix smolb'an sb'a eb' yiñtilal Abiezer, aton eb' sc'ab' yoc viñ. ³⁵ Ix yac'anpaxb'at schecab' viñ yavtejcot eb' yiñtilal Manasés, eb' yiñtilal Aser, eb' yiñtilal Zabulón yed' eb' yic Neftalí, yuj chi' ix smolb'ej sb'a eb' yed' viñ.

³⁶ Ix yalan viñ d'a Dios icha tic: Tato d'a val yel a in tzin ac'lab'ej a colan eb' vetisraelal tic, icha val ix aj

6.32 6:32 Jerobaal syalelc'ochi “Yac'ocab' oval Baal chi”.

alani, ch'ox junoc yechel d'ayin. ³⁷ A ticnaic ol vac'canem junoc noc' tz'umal calnel d'a sat tec'lab' trigo. Axo d'a q'uiñib'alil q'uic'an, tato te' ch'ayan noc' tz'um chi' yuj yal ac'val, axo pax d'a sat lum d'a spatic yichañ noc', taquiñ, ol vojtaquejeli to yel a in ol in ac'lab'ej a colanel eb' vetchoñab' tic, icha ix aj alani, xchi viñ.

³⁸ Icha val ix aj yalan viñ chi', icha chi' ix aji. Ayic ix q'ue vaan viñ d'a q'uiñib'alil, ix spitz'anel noc' tz'uuum chi' viñ, jun uc'ab' a' ix el d'a noc'. ³⁹ Ix yalanxi viñ d'a Dios: Mamin, mocab' cot yoval a c'ol d'ayin, ol in c'an junxo ch'oxnab'il d'ayach. A d'a junelxo tic, a sat lum sch'ayxi yuj yal ac'val chi', axo pax noc' tz'uuum chi', mocab' ch'ayxoc noc', xchi viñ.

⁴⁰ Icha val ix aj yalan viñ chi', icha chi' ix yutej Dios d'a junxo ac'val chi'. Ayic ix sacb'i, te taquiñ noc' tz'uuum chi', axo pax sat luum, te ch'ayan yuj yal ac'val.

7

Ix ac'ji ganar eb' madianita

¹ A viñaj Jerobaal, aton viñaj Gedeón, te ac'valto ix q'ue vaan viñ yed' jantac eb' viñ vinac ayxo och yed'oc. A d'a sjaj a' melem scuch Harod ix b'at sb'oq'ue scampamento eb' viñ. Axo pax eb' madianita, a d'a stojolal norte d'a yac'lical yich lum vitz More, ata' ayec' scampamento eb'.

² Ix yalan Jehová d'a viñaj Gedeón chi' icha tic: Te tzij-tum eb' viñ vinac tic ed'nac. Tato svac'och eb' madianita d'a yol e c'ab' ticnaic, axom ol eyalani to yuj e jelanil ix eyac' ganar eb'. ³ Yuj chi' al d'a eb' viñ soldado smasanil, tato ay mach xiv sb'at d'a oval chi', meltzajocab' d'a svitzal Galaad tic, spax d'a spat, xchi d'a viñ.

Yuj chi' 22 mil eb' viñ ix paxta, 10 milxoñej eb' viñ ix cani. ⁴ Ix yalanxi Jehová: Añeja' tzijtumto eb' viñ soldado

tic. Ic'b'at eb' viñ yuq'uej a' d'a sti' a' melem. Ata' ol vil eb' viñ, a in xo ol vala' machtac ol can ed'oc, xchi d'a viñ.

⁵ Ix yic'anb'at eb' viñ ixto can chi' viñaj Gedeón yuq'uej a' d'a sti' a' melem chi'. Ix yalan Jehová: Masanil mach sb'echanq'ueta a' d'a yol sc'ab' yuq'uej, ch'oc tzic'canel d'a scal eb' viñ tz'em cuman syuc'an a', xchi d'a viñ.

⁶ A eb' viñ ix b'echanq'ueta a' d'a yol sc'ab', ix yuc'ani, 300 eb' viñ, axo jantacxo eb' viñ jun, ix em cuman eb' viñ ix yuc'an a' eb' viñ. ⁷ Ix lajvi chi', ix yalan Jehová d'a viñaj Gedeón chi': C'ocb'il eb' viñ 300 chi' ol in c'ana' yic ol eyac'an ganar eb' madianita chi'. Axo pax eb' viñ ix em cuman yuc'an a a' chi' jun, paxocab' eb' viñ d'a spat, xchi d'a viñ.

⁸ Yuj chi' ix yal viñaj Gedeón chi' to smeltzaj eb' viñ d'a spat. Axo viñ ix ic'ancanec' svael eb' viñ yed' noc' sch'aac eb' viñ spu'u. Axoñej eb' viñ 300 ix sic'jicanel chi' ix can yed' viñ. A scampamento eb' viñ, ayec' d'a jolom vitz d'a yib'añ b'aj ay scampamento eb' madianita chi'.

⁹ A d'a jun ac'val chi', ix yal Jehová d'a viñaj Gedeón chi': Q'ueañ vaan, ixic, emañ ac' oval yed' eb' madianita chi', yujto ol vac'och eb' d'a yol a c'ab'. ¹⁰ Tato tzach xiv a b'ati, emocab' viñ a checab' aj Fura ed'oc d'a scampamento eb' chi', ¹¹ ol e maclan eyab'i tas van yalan eb', yuj chi' mañ ol ach xiv och d'a oval chi', xchi d'a viñ.

Yuj chi' ix emc'och viñ yed' viñ schecab' chi' d'ac'valil b'aj ayel eb' stañvan scampamento eb' madianita chi', yic smaclan yab' eb' viñ tas syal eb'. ¹² A eb' madianita chi' yed' eb' amalecita yed' eb' ix cot d'a stojolal b'aj sjavi c'u, ix majel sat lum ac'lic chi' yuj eb', ichoc noc' c'ulub'. Mañxo b'ischajb'enoc jantac noc' camello yed'nac eb', icha val yarenail d'a sti' a' mar.

¹³ Ayic ix c'och viñaj Gedeón chi' b'aj ayec' eb' van stañvan scampamento eb' chi', ix yab'an viñ yalan svayich jun viñ soldado d'a junxo viñ icha tic.

—Ix in vayichej to ay jun ixim pan cebada ix cot b'alb'on d'a sat vitz tic. Ix emul ixim d'a yol co campamento tic, ix och poc'naj ixim d'a jun mantiado, ix em lañnaj yuj ixim, xchi viñ.

¹⁴ Ix tac'vi junxo viñ chi' icha tic:

—A jun ixim pan chi' syalelc'ochi to a viñaj Gedeón yuninal viñaj Joás yed' eb' soldado israel ol oñ ac'an ganar. Yujto a Dios ol oñ ac'anoch co masanil d'a yol sc'ab' eb', xchi viñ.

¹⁵ Ayic ix yab'an viñaj Gedeón tas ix yutej yalan jun vayich chi' eb' viñ, ix em cuman viñ d'a yichañ Jehová, ix yac'an yuj diosal viñ d'ay. Ix lajvi chi', ix q'uexa viñ d'a scampamento, ix yalan viñ:

—Coyec, yujto toxo ix yac'och eb' madianita Jehová d'a yol co c'ab', xchi viñ.

¹⁶ Ox macañ ix yutej 300 eb' viñ soldado chi' viñ. Junjun noc' ch'aac ix yac' viñ d'a junjun eb' viñ soldado chi' yic spu noc' eb' viñ, ix yac'anpax junjun chen viñ d'a eb' viñ, ayem staj eb' viñ ayoch sc'ac'al d'a yol chen chi'. ¹⁷ Ix yalan viñ d'a eb' viñ icha tic:

—Ayic ol in c'och d'a junxo stib'at scampamento eb' cajc'ol chi', tzeyil val tas ol in c'ulej, icha pax chi' ol e c'ulejpax a ex tic. ¹⁸ A ol eyab'an in pu'an noc' ch'aac tic yed' eb' tzac'anoch vuuj, ol e pu'anpax noc' eyic e masanil d'a spatictac campamento chi', ol ex avajoc. Ol eyalan icha tic: Čaq'uec oval yuj Jehová yed' viñaj Gedeón, xe chi, xchi viñ.

¹⁹ Ayic ix c'och viñaj Gedeón chi' yed' 100 eb' viñ soldado ajun yed'oc d'a junxo stib'at scampamento eb' madianita chi' d'a chimilac'val, ato val sq'uexlan sb'a eb'

b'ab'el ayel staïvej campamento chi'. A val ta' ix spu sch'aac eb' viñ yic viñaj Gedeón chi', ix smac'anpaxpoj schen eb' viñ yed'nac. ²⁰ Junñej ix aj spu'an sch'ac eb' viñ yed'nac d'a svach' c'ab' yox macañil, junñej pax ix aj smac'anpoj schen eb' viñ, axo sc'ab' eb' viñ d'a sq'uexañ ix tz'icanchaañ staj, chaañ ix avaj eb' viñ: Caq'uec oval yuj Jehová yed' viñaj Gedeón, xchi eb' viñ. ²¹ Ix canñej tec'tec' eb' viñ d'a spatic campamento chi'. Axo eb' ajc'ol chi', yelc'olalxoñej ix b'at eb' elelal, ix el yav eb' yuj xivelal. ²² Ayic ix spu'an noc' sch'aac 300 eb' viñ israel chi', axo Jehová ix ac'an somchajb'at spensar eb' ajc'ol chi'. Munil a eb' ix laj smil-lajcham sb'a. Ay pax eb' ix el lemnajoc, ix b'at eb' d'a Bet-sita d'a stojolal Zerera, masanto ix c'och eb' d'a smojonal Abel-mehola d'a slac'anil Tabat.

²³ Ix lajvi chi', ix smolb'an sb'a eb' yiñtilal Neftalí yed' eb' yiñtilal Aser yed' masanil eb' yic Manasés, ix b'at eb' d'a spatic eb' madianita chi'. ²⁴ Axo viñaj Gedeón chi', ix schecb'at yalumul viñ d'a eb' yiñtilal Efraín cajan d'a tzalquixtac, to sb'at eb' smac d'a elañchamel d'a sjayil sti' a' Jordán d'a Bet-bara, yacb'an manto c'och eb' ajc'ol chi'. Ix sc'anab'ajej eb' sb'ati.

²⁵ Ix yamchaj chavañ eb' viñ sat yajal yaj d'a eb' madianita chi' yuj eb', jun viñ scuch Oreb, junxo viñ scuchan Zeeb. A viñaj Oreb chi', ix miljicham viñ b'aj ay jun q'uen tenam, aton q'uen ix scuchan Oreb. Axo viñaj Zeeb chi', ix cham viñ b'aj ay jun tec'lab'el yal uva, yuj chi' Zeeb ix sb'iejcan jun chi'. Ix b'atñej eb' yiñtilal Efraín chi' d'a spatic eb' madianita chi', ix yic'ancot sjolom viñaj Oreb chi' eb' yed' yic viñaj Zeeb chi' d'a viñaj Gedeón chi' d'a sti' a' Jordán chi'.

8

Ix yamchaj chavañ sreyal eb' madianita

¹ Masanil eb' yiñtilal Efraín ix cot yoval d'a viñaj Gedeón chi', ix yalan eb' icha tic: ¿Tas yuj maj oñ avtey yic tzoñ b'at ed' d'a oval yed' eb' madianita chi'? xchi eb'. Te ya ix yal eb' d'a viñ. ² Palta ix tac'vi viñ d'a eb' icha tic:

—¿Tom tze na' to ec'b'al yelc'och tas ix co c'ulej d'a sb'ab'elal a oñ yiñtil oñ viñaj Abiezer tic d'a yichañ tas ix e c'ulej d'a slajvub'alxo a ex yiñtilal Efraín ex tic? ³ A Dios ix ac'anoch eb' yajalil eb' madianita d'a yol e c'ab' a ex tic, aton viñaj Oreb yed' viñaj Zeeb. Malaj yelc'och tas ix in c'ulej a in tic d'a yichañ tas nivan yelc'och ix e c'ulej chi' a ex tic, xchi viñ.

Ayic ix yab'an eb' tas ix yal viñ chi', ix sicb'iem yoval sc'ol eb' chi'.

⁴ Ix emc'och viñaj Gedeón yed' 300 eb' viñ soldado d'a sti' a' Jordán, vach'chom te c'unb'inacxo eb' viñ, palta ixto b'atñej tzac'an eb' viñ d'a spatic eb' ajc'ol chi', masanto ix c'axpajec' eb' viñ d'a a'. ⁵ Ayic ix c'och eb' viñ d'a Sucot, ix yalan viñaj Gedeón chi' d'a eb' cajan ta' icha tic:

—Comonoc tz'el d'a e c'ool, tzeyac' jab'oc tas sva eb' viñ ajun ved' tic, yujto tz'el yip eb' viñ yuj vejel, yujto ayoñ och d'a spatic viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna, aton eb' viñ sreyal eb' madianita, xchi viñ.

⁶ Ix tac'vi eb' yajalil choñab' chi' d'a viñ icha tic:

—¿Tom toxo ix yamchaj viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna chi' eyuuj, yuj chi' scac' va eb' viñ a soldado tic? xchi eb'.

⁷ Ix tac'vi viñaj Gedeón chi':

—Ayic ol ac'jococh viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna chi' d'a yol co c'ab' yuj Jehová, ayic ol oñ jax d'a tic, ol co maq'uel tzililjoc e chib'ejal d'a e patic d'a te' q'uiix ol quic'cot d'a taquiñ luum, xchi viñ.

⁸ Ix el eb' viñ d'a jun choñab' chi', ix c'och eb' viñ d'a Peniel, ix sc'ananpax svael eb' viñ soldado viñaj Gedeón

chi' ta', palta icha ix aj yalan eb' aj Sucot, icha pax chi' ix aj yalan eb' aj Peniel chi' d'a viñ. ⁹ Ix yalanxi viñ icha tic:

—Ayic ol oñ meltzaj d'a junc'olal, ol co maq'uem vecnaj jun cuartel b'aj tze col e b'a tic, xchi viñ.

¹⁰ Axo d'a Carcor ayec' viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna chi', 15 milto eb' soldado madianita ayec' yed' eb' viñ. Axoñej eb' chi', yujto 120 mil eb' toxo ix chami. ¹¹ Ix c'och viñaj Gedeón yed' eb' soldado d'a spatic eb' ajc'ol chi' d'a stitac tz'inan lum d'a yichañb'at Noba yed' d'a Jogbeha. Satc'olal yaj eb' soldado madianita chi' ix c'och eb'.

¹² Axo pax viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna chi', ix b'at eb' viñ elelal, palta ix och viñaj Gedeón chi' d'a spatic eb' viñ, masanto ix yamchaj eb' viñ yuj viñ, axo eb' soldado eb' viñ, ix saclemcanb'at eb' yuj xivelal.

¹³ Axo yic ix paxta viñaj Gedeón yed' eb' soldado chi' d'a oval, ix ec' eb' d'a xachanil lum svitzal Heres. ¹⁴ Ata' ix yamchaj jun viñ quelem aj Sucot yuj eb', ix sc'anb'an eb' d'a viñ tastac sb'i eb' yajal yaj d'a Sucot chi'. Axo viñ quelem chi' ix tz'ib'an sb'i junjun eb', 77 eb' d'a smasanil. ¹⁵ Ix lajvi chi' ix b'at viñaj Gedeón d'a Sucot chi', ix yalan viñ d'a eb' anima ta' icha tic:

—¿Tzam e nacot tas aj in e b'uchani? Eyalani: ¿Tom toxo ix yamchaj viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna chi' eyuuj, yuj chi' scac' va eb' viñ a soldado c'unb'inac ay svejel tic? xe chi. A ticnaic jun, ina eb' viñ tic, xchi viñ.

¹⁶ Ix lajvi chi', ix yic'ancot te' q'uiix viñ, te' ix yic'cot eb' d'a taquiñ luum, ix smac'an eb' yajalil choñab' Sucot chi' viñ d'a te'. ¹⁷ Ix lajvi chi', ix b'atpax eb' viñ d'a Peniel, ix smac'anem vecnaj jun cuartel eb' viñ, aton b'aj scol sb'a eb' soldado, ix smilancham masanil eb' viñ vinac eb'. ¹⁸ Ix lajvi chi', ix sc'anb'an viñaj Gedeón d'a viñaj Zeba yed' d'a viñaj Zalmuna chi' icha tic:

—¿Chajtil yilji eb' viñ ix e milcham d'a Tabor? xchi viñ d'a eb' viñ.

Ix tac'vi eb' viñ:

—Icha val ilji tic, icha chi' yilji eb' viñ. Icha yilji eb' viñ yajal, icha chi' yilji eb' viñ, xchi eb' viñ.

¹⁹ Ayic ix yab'an viñaj Gedeón chi' icha chi', ix yalan viñ:

—A eb' viñ chi', vuc'tac eb' viñ, junñej in nun yed' eb' viñ. Yuj chi' sval d'a yichañ Jehová, tato maj e milcham e viñ vuc'tac chi', max am ex in milpaxcham ticnaic, xchi viñ.

²⁰ Ix lajvi chi', ix yalan viñ d'a viñaj Jeter b'ab'el yunin icha tic:

—Lemach, milcham eb' viñ tic, xchi viñ.

Yune' quelemto viñaj Jeter chi', yuj chi' ix xiv viñ yic'anq'ueta q'uen yespada yic smilancham eb' viñ. ²¹ Ix yalan viñaj Zeba yed' viñaj Zalmuna d'a viñaj Gedeón chi' icha tic:

—Cotañ ach tic, a ach lac'an tzoñ a milchamoc, yujto ojtacab'ilxo to max ach xivi, ac'um oval ach paxi, xchi eb' viñ.

Ix q'ue jucnaj viñaj Gedeón chi', ix smilancham chavañ eb' viñ rey chi' viñ. Axo juntzañ q'uen q'ueen ayoch yelvanub'oc sjaj noc' scamello eb' viñ, ix yiq'uel q'ueen viñ. ²² Ix lajvi chi', ix yalan eb' yetisraelal viñ chi' d'ay:

—A ach ix oñ a colel d'a yol sc'ab' eb' madianita, yuj chi' a ach yed' eb' iñtilal ol ex ochcan cajaliloc, xchi eb'.

²³ Ix tac'vi viñ d'a eb' icha tic:

—Mañ ol in ochlaj eyajaliloc, mañ ol ochpaxlaj eb' vuninal, palta a Jehová Cajal yaji. ²⁴ Añej jun tzin c'an d'ayex to tzeyac' q'uen uchiquin d'ayin, aton q'uen ix eyiq'uec' d'a eb' madianita, xchi viñ.

Yed'nac juntzañ q'uen uchiquin nab'a oro eb' ajc'ol chi', yujto icha chi' sb'eyb'al eb' cajan d'a tz'inan luum. ²⁵ Yuj chi' ix slich'anem jun c'apac c'apac eb', ix yac'anem q'uen

uchiquin chi' eb' d'a yib'añ c'apac. Ix yalan eb' d'a viñ icha tic:

—Ina q'ueen tic, d'a val smasanil co c'ool scac' q'uen d'ayach, xchi eb'.

²⁶ A jantac q'uen oro ayoch d'a q'uen uchiquin chi', ay am 40 libraoc yalil q'ueen. Ch'oc pax yaj juntzañxo q'uen q'ueen vach' yilji yed' yelvanub' yed' c'apac spichul eb' viñ sreyal madianita yed' pax q'uen q'ueen ayoch yelvanub'oc sjaj noc' scamello eb' viñ. ²⁷ A yed' juntzañ q'ueen chi' ix sb'o jun yechel viñaj Gedeón chi', ix yac'ancan viñ d'a schoñab' scuch Ofra. Ix spatiquejel Jehová eb' israel, axo d'a jun yechel chi' sc'anb'ej sb'a eb'. Yuj chi' ix cotcan d'a yib'añ viñaj Gedeón chi' yed' yiñtilal.

²⁸ Ix can eb' madianita d'a yalañ smandar eb' israel chi', majxo yal-laj scolan sb'a eb'. 40 ab'il mañxalaj oval, junc'olal ix aj eb' israel chi' ayic ayec' viñaj Gedeón chi' yed' eb'.

²⁹ Ayic ix lajvi oval chi', ix pax viñaj Jerobaal, aton viñaj Gedeón yuninal viñaj Joás chi' d'a spat. ³⁰ Tzigtum eb' viñ yuninal viñ, 70 eb' viñ d'a smasanil, yujto tzigtum eb' ix ix, ix yic' viñ. ³¹ Ay pax junxo ix aj Siquem ix yic' viñ, ay jun yune' ix ix alji yed' viñ. Abimelec ix yac' viñ sb'iej jun yunin chi'.

³² Ayic ix cham viñaj Gedeón yuninal viñaj Joás chi', te icham vinacxo viñ. Ix mucji viñ b'aj mucancan viñ smam viñ d'a Ofra, b'aj ay eb' yiñtilal Abiezer.

³³ Ayic ayxo scham viñaj Gedeón chi', a eb' israel chi', ix spatiquejxiel Jehová eb', ix ochxi eb' ejmelal d'a comon dios scuchan Baal-berit.^{8.33} ³⁴ Ix b'atcan Jehová sDiosal eb' satc'olal yuuj, vach'chom a ix colan eb' d'a eb' d'a juntzañ nación ajc'ol oyanoch d'a spatic yichañ eb'.

8.33 8:33 Baal-berit, syalelc'ochi "yajal trato".

³⁵ Malaj jab'oc tas vach' ix yac' eb' spacoc d'a eb' yiñtilal viñaj Gedeón chi' yuj tas ix sc'ulej viñ yuj svach'iloc eb'.

9

Ix och viñaj Abimelec yajalil

¹ A viñaj Abimelec yuninal viñaj Jerobaal, ix b'at viñ d'a Siquem lolonel yed' eb' sc'ab' yoc ix snun, ix yalan viñ d'a eb':

² —A ticnaic sval d'ayex to vach' tze monteje eb' eye-tchoñab' d'a Siquem tic, tze c'anb'an d'a eb' icha tic: ¿Vach'am tzeyab'i to a 70 eb' yuninal viñaj Jerobaal syac' yajalil d'a quib'añ, mato vach' to junñej viñ tz'och cajaliloc? xe chi d'a eb'. Naeccoti to a inñej ay vuj in b'a eyed'oc, xchi viñ.

³ A eb' ayto yuj sb'a chi' yed' viñ, ix syamoch eb' yalan d'a eb' yetchoñab' d'a Siquem chi' to a viñaj Abimelec chi' tz'och yajalil d'a scal eb'. Ix scha sc'ol eb' choñab' chi' icha chi', yujto ayto yuj sb'a eb' yed' viñ. ⁴ Yuj chi' ix yiq'uelta 70 siclo q'uen plata eb' d'a yol stemplo comon dios scuchan Baal-berit, ix yac'an q'uen eb' d'a viñaj Abimelec chi'. A yed' q'uen ix stup juntzañ eb' viñ jaragana vinac viñ yic tz'och eb' viñ yed' viñ. Te chuc juntzañ eb' viñ vinac chi'. ⁵ Yuj chi' ix b'at eb' viñ yed' viñ d'a Ofra, b'aj ec'nac viñ smam viñ. Ata' ix smilcham 70 eb' yuc'tac viñ d'a yib'añ jun q'uen q'ueen. Axoñej viñaj Jotam ix colchajcani, yujto ix sc'ub'ejcanel sb'a viñ, aton viñ slajvub' yuninal viñaj Jerobaal chi'. ⁶ Ix lajvi chi', ix smolb'an sb'a eb' aj Siquem yed' eb' aj Bet-milo d'a yich jun te' mach' d'a Siquem chi', b'aj ay jun q'uen q'ueen nivan yelc'och d'a eb'. Ata' ix yac'och viñaj Abimelec eb' yajalil.

⁷ Ayic ix alchaj jun chi' d'a viñaj Jotam chi', ix q'ue viñ d'a jun tzalan d'a spac'ul lum vitzal Gerizim, te chaañ ix

avajemta viñ yic vach' masanil mach tz'ab'ani, ix yalan viñ icha tic:

—Ex aj Siquem, maclejec eyab' jun ab'ix ol val tic yic vach' ol yab' Dios tas ol eyala'.

⁸ A junel, masanil ab' te te' ix snib'ej yac'och junoc yajalil. Yuj chi' ix ab' yal te' d'a te' olivo to tz'och te' yajaliloc te' smasanil. ⁹ Ix ab' tac'vi te' olivo chi', ix yalan te': Maay, tato tzin och eyajaliloc e masanil, maxtzac am vac'laj aceite sc'anchaj yuj yic'jichaañ Dios, ma yic sc'anpax eb' anima, xchab' te'.

¹⁰ Ix lajvi chi', ab' yalanpax te' smasanil d'a te' higo yic tz'och te' yajalil. ¹¹ Ix ab' yalanpax te' higo chi': Maay, tato tzin och eyajaliloc e masanil, maxtzac am vac' in sat te chi' sloji, xchab' te'.

¹² Ix ab' yalanpax te' d'a te' uva to tz'och te' yajalil. ¹³ Ix ab' yalanpax te' uva chi': Maay, tato tzin och eyajaliloc e masanil, tzam vactej vac'an vino tz'ac'an tzalajb'oc sc'ol Dios yed' eb' anima, xchab' te'.

¹⁴ Slajvub'alxo ix ab' yalan te' d'a te' q'uiix to tz'och te' yajalil. ¹⁵ Ix ab' yalan te' q'uiix chi' to syal yoch te' yajaliloc te te' chi' smasanil. Ix ab' yalan te': Tato yel d'a smasanil e c'ol tzin eyac'och eyajaliloc, ochañec d'a yalañ veñul tic e masanil. Tato max yal e c'ol tzin och eyajaliloc jun, elocab'cot jun nivan c'ac' d'ayin yic stz'acamb'at te' c'ute' d'a Libano, xchab' te' q'uiix chi'.

¹⁶ A ticnaic jun, tzin c'anb'ej d'ayex: ¿Tom yel val vach' ix e c'ulej, yuj chi' ix eyac'och viñaj Abimelec chi' eyajaliloc? ¿Tom smoj val icha chi' tzeyutej yiñtilal viñaj Jerobaal chi' ticnaic? ¹⁷ Ix sb'ec sb'a viñ in mam chi' scham eyuuj ayic ex scolanelta viñ d'a yol sc'ab' eb' madianita. ¹⁸ A exxo tic, tas xom val eyaji, yuj chi' tzex meltzajoch ajc'olal d'a yiñtilal viñ in mam chi'. Ix e milcham 70 yuninal viñ d'a jun q'uen q'ueen, axo viñaj Abimelec yune'

jun ix schecab' viñ in mam chi' ix eyac'och eyajaliloc, añej am yujto ayto eyuj e b'a yed' viñ yuj snun. ¹⁹ Svalan d'ayex ticnaic: Tato vach' tze c'ulej d'a xilb'a in mam yed' d'a eb' yiñtilal, tzalajc'olalocab' eyaj yed' viñaj Abimelec chi', vach'ñejocab' ol aj yelc'och viñ d'a e cal. ²⁰ Tato mañ vach'oc jun, elocab'cot junoc nivan c'ac' d'a viñaj Abimelec chi', yic tzex tz'ab'at ex aj Siquem yed' ex aj Betmilo. Axo d'ayex tz'elpaxcot junoc c'ac', yic stz'apaxb'at viñaj Abimelec chi', xchi viñaj Jotam chi'.

²¹ Ix lajvi yalan juntzañ chi' viñaj Jotam chi', el lemnaj viñ, ix b'at cajnajcan viñ d'a Beer, yujto xiv viñ d'a viñaj Abimelec viñ yuc'tac chi'.

²² Oxe' ab'il ix yac' yajalil viñaj Abimelec d'a yib'añ choñab' Israel chi'. ²³ Axo Dios ix ac'anoch jun ajc'olal d'a scal viñ yed' eb' aj Siquem chi', ix meltzajoch eb' ajc'olal d'a viñ. ²⁴ Icha chi' ix aj yac'ji spac d'a viñ yuj schamel 70 eb' viñ yuc'tac smilnacchamoc. Ix ac'jipax spac d'a eb' aj Siquem chi', yujto ix yac'och sb'a eb' yed' viñaj Abimelec chi' d'a schucal chi'. ²⁵ A eb' aj Siquem chi', ay eb' sb'at sc'ub'ejel sb'a d'a titac b'e d'a spac'ultac lum vitz, tz'el'eb' d'a eb' anima tz'ec' d'a yol b'e tz'ec' d'a slac'anil choñab' chi' yic tz'elc'an eb'. Ix alji yab' viñaj Abimelec to icha chi' sc'ulej eb'.

²⁶ A d'a jun tiempoal chi', ix c'och jun viñ scuchan Gaal yuninal viñaj Ebed yed' eb' sc'ab' yoc d'a Siquem chi', vach' ix can viñ d'a yol sat eb' anima ta'. ²⁷ Ayic q'uiñxo te' uva, tz'el eb' d'a spatiquel choñab', yic smolan te' eb', sb'oan vino eb'. Ix yac'anoch jun q'uiñ eb', ix och ijan eb' sva'i yed' yuc'vi añ eb' d'a yol stemplo sdiosal. A val ta' te chuc ix yal eb' d'a spatic viñaj Abimelec chi'. ²⁸ Ix och ijan viñaj Gaal chi' yalani: ¿Mach jun viñaj Abimelec chi' yalani, yuj chi' tzoñ yac' mandar viñ? A viñ chi', yuninal viñ viñaj Jerobaal, axo pax viñaj Zebul schecab' viñ. A

eb' viñ chi' malaj yelc'och eb' viñ. A oñ pax aj Siquem oñ tic, ¿tas yuj toñej scac' co b'a d'a viñ? ¿Tom ol oñ ochñej schecab'oc eb' viñ? Co naeccot ticsaic to a viñ co mam quicham, aton viñaj Hamor, viñ b'oannacq'ue choñab' Siquem tic, yuj chi' quiq'uequel co b'a d'a yol sc'ab' viñaj Abimelec chi'. ²⁹ A... tato a in eyajalil in, toxom ix in satel viñaj Abimelec chi', tzam val d'a viñ: Molb'ej eb' a soldado scac'an oval, xin chama, xchi viñ.

³⁰ Ayic ix yab'an viñaj Zebul, yajal d'a Siquem chi' tas ix yal viñaj Gaal chi', ix te cot yoval viñ. ³¹ Elañchamel ix yalb'at viñ d'a viñaj Abimelec d'a elc'altac icha tic: Ix javi viñaj Gaal yuninal viñaj Ebed yed' eb' yuc'tac d'a tic, van yac'an sc'ol eb' anima eb' viñ d'a a patic. ³² Yuj chi' cotañ yed' eb' a soldado d'ac'valil, tze c'ub'anel e b'a d'a titac choñab' tic. ³³ Axo yic toxo sacb'i, tzex och eyac' oval d'a choñab' tic, axo yic tz'elta viñaj Gaal chi' yac' oval ed'oc yed' eb' soldado, ol xo ila' tas ol utej viñ, xchib'at viñaj Zebul chi'.

³⁴ Yuj chi' ix b'at viñaj Abimelec d'ac'valil yed' eb' soldado. Chañ macañ ix aj sc'ub'anel sb'a eb' d'a spatictac choñab' Siquem chi'. ³⁵ Ayic van yelta viñaj Gaal d'a spuertail choñab' chi', ix eltapax viñaj Abimelec yed' eb' soldado b'aj c'ub'anel chi'. ³⁶ Ayic ix yilan viñaj Gaal chi', ix yalan viñ d'a viñaj Zebul icha tic:

—Iltonab'i, masanil d'a sattac vitz tz'emul eb' soldado, xchi viñ.

—Maay, a yeñul lum vitz tzal animail chi' a ach tic, xchi viñaj Zebul chi'.

³⁷ Ix yalanxi viñaj Gaal chi':

—Añejtona' ay eb' van yemta d'a tzalan scuchan Smuxuc Lum Luum. Van yempaxul eb' soldado d'a sb'eal b'aj nab'a ji yic eb' naumel lolonel, xchi viñ.

³⁸ Ix yalanxi viñaj Zebul chi' d'a viñ icha tic:

—B'ajtil ay a lolonel ix laj al chi' ticnaic. Ix ala' to malaj yelc'och viñaj Abimelec yic tzoñ och schecab'oc viñ. A ticnaic chi' sjavi eb' soldado ix a b'uch chi', ixic chinaic, yic tzac' oval yed' eb', xchi viñ.

³⁹ Ix lajvi chi', ix och viñaj Gaal scuchb'an eb' anima d'a Siquem, ix b'at yac'an oval eb' yed' viñaj Abimelec yed' eb' soldado. ⁴⁰ Axo viñaj Abimelec chi' ix och d'a spatic viñaj Gaal yed' eb' ayoch yed'oc. Maj techajlaj scolan sb'a viñaj Gaal chi', ix och lemnaj viñ scol sb'a d'a yol choñab' chi'. Tzijtum mach ix cham d'a stiel choñab' chi'. ⁴¹ Ix lajvi chi', ix meltzaj viñaj Abimelec chi' d'a choñab' Aruma. Axo viñaj Zebul chi' ix pechanel viñaj Gaal yed' eb' sc'ab' yoc d'a Siquem chi' d'a junelñej.

⁴² Axo d'a junxo c'u, ix b'at eb' aj Siquem chi' munlajel, ix yab'an viñaj Abimelec chi', ⁴³ yuj chi' ox macañ ix yutej eb' soldado viñ, ix sc'ub'anel sb'a eb' d'a caltac te'. Ayic ix yilan eb' soldado chi' yelul eb' anima d'a spuertail choñab', ix elta eb' b'aj c'ub'an chi', ix yac'an oval eb' yed' eb'. ⁴⁴ D'a jun rato chi', ix b'at viñaj Abimelec yed' jun macañ eb' soldado smaccan spuertail choñab' chi'. Palta axo cha macañxo eb' jun, ix yac' oval eb' yed' eb' anima ix elta munlajel d'a spatictac choñab' Siquem chi'. ⁴⁵ Pilan c'u ix yac' oval viñaj Abimelec chi', masanto ix yac' ganar viñ satanel jun choñab' chi'. Ix smilcham masanil anima viñ, ix smaqu'em vecnaj jun choñab' chi' viñ, ix secancanem atz'am atz'am viñ d'a yib'añ.

⁴⁶ Ayic ix yab'an eb' anima d'a cuartel b'aj scol sb'a eb' d'a Siquem tas ix ajcan Siquem chi' yuj viñaj Abimelec chi', ix b'at eb' sc'ub'ejel sb'a d'a yol stemplo comon dios scuch El-berit. ⁴⁷ Ayic ix yab'an viñaj Abimelec to ata' c'ub'anel eb' anima chi', ⁴⁸ ix b'at viñ yed' masanil eb' soldado d'a jun vitz scuchan Salmón. Ix yic'anb'at jun q'uen ch'acab' viñ, ix sch'acanel jun sc'ab' jun te te'

viñ, ix yac'anq'ue te' viñ d'a sjolom sjerñjab'. Ix yalan viñ d'a masanil eb' anima to icha pax chi' syutej eb' d'a elañchamel. ⁴⁹ Yuj chi' masanil anima ix ch'acanel junjun sc'ab' te te'. Ix och tzac'an eb' yuj viñ masanto ix c'och eb' d'a templo chi'. Ix smolb'ancanoch sc'ab'tac te te' chi' eb' d'a spatic b'aj c'ub'anel eb' anima chi'. Ix yac'anoch sc'ac'al te' eb', yuj chi' ix cham masanil eb' anima ayec' chi' ta'. Ay am miloc eb' viñ vinac yed' eb' ix ix, ix chami.

⁵⁰ Ix lajvi chi', ix b'at viñaj Abimelec chi' yed' eb' viñ soldado yac' oval d'a choñab' Tebes. Elañchamel ix yoy sb'a eb' d'a spatic choñab' chi', ix yac'an ganar eb'. ⁵¹ A d'a snañal yol jun choñab' chi', ata' ay jun cuartel b'aj scol sb'a eb' anima ayic ay oval. Ata' ix b'at eb' anima sc'ub'ejel sb'a. Te vach' ix yutej eb' smacan spuertail, ix q'ue eb' d'a yib'añ. ⁵² Ix c'och lemnaj viñaj Abimelec chi' d'a spuertail chi' yic syac'anoch sc'ac'al viñ yalani. ⁵³ Axo jun ix ix ayq'ue d'a yib'añ cuartel chi' ix actanemta jun q'uen q'ueen yic molino. C'ocb'il val d'a sjolom viñaj Abimelec chi' ix em q'ueen, ix apchaj viñ yuj q'ueen. ⁵⁴ Elañchamel ix yal viñ d'a jun viñ scuchumal syamc'ab' yic oval: Ic'cot q'uen espada, milinchamoc, malaj in gana ol alchajoc to a junoc ix ix, ix in milani, xchi viñ. Yuj chi' ix yic'cot q'uen yespada viñ chi', ix stecanoch q'uen viñ d'a viñaj Abimelec chi', ix cham viñ. ⁵⁵ Ayic ix yilan eb' soldado to toxo ix cham viñ, ix meltzaj eb' d'a spat junjun.

⁵⁶ Icha chi' ix yutej Dios yac'an spac d'a viñaj Abimelec chi' yuj chucal sc'ulejnac d'a viñ smam, ayic smilannac-cham 70 eb' viñ yuc'tac viñ. ⁵⁷ Añeja' icha chi' ix ajpax yac'ji spac d'a eb' anima d'a Siquem chi' yuj schucal, ix elc'och scatab' viñaj Jotam yuninal viñaj Jerobaal d'a yib'añ eb'.

10

Ix yac' yajalil viñaj Tola yed' viñaj Jair

¹ Ayic toxo ix cham viñaj Abimelec, ay jun viñ d'a yiñtilal Isacar scuchan Tola yuninal viñaj Fúa, yixchiquin viñaj Dodo. A viñaj Tola chi' ix colvaj viñ d'a eb' yetisraelal. A d'a choñab' Samir d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín cajan viñ. ² A viñaj Tola chi', 23 ab'il ix yac' yajalil viñ d'a scal eb' yetisraelal, masanto ayic ix cham viñ. A d'a Samir chi' ix mucji viñ.

³ Ix lajvi chi', axo viñaj Jair aj Galaad, ix ac'an yajalil, 22 ab'il ix yac' yajalil chi' viñ d'a scal eb' yetisraelal. ⁴ A viñaj Jair chi', 30 eb' viñ yuninal viñ, yib'aññej noc' b'uru tz'ec' junjun eb' viñ yuninal viñ chi'. Ay junjun schoñab' eb' viñ d'a yol smacb'en Galaad chi'. A yuj 30 schoñab' eb' viñ chi', ix b'inajcan icha tic: A juntzañ schoñab' viñaj Jair, xchi.

⁵ Ayic ix cham viñaj Jair chi', a d'a choñab' Camón ix mucji viñ.

Tz'ixtax eb' israel yuj eb' amonita

⁶ Ix cha ochxi ijan eb' israel sc'ulan chucal d'a yichañ Jehová. Ix laj yaq'uem sb'a eb' d'a juntzañ yechel Baal yed' Astarot. Ix yac'paxem sb'a eb' d'a sdiosal eb' aj Siria, eb' aj Sidón, eb' aj Moab, eb' aj Amón yed' d'a sdiosal eb' filisteo. Icha val chi' ix aj yactancan Jehová Dios eb', majxo ochlaj eb' ejmelal d'ay. ⁷ Yuj chi' ix cot yoval sc'ol Jehová chi' d'a eb', ix ac'jioch eb' d'a yol sc'ab' eb' filisteo yed' d'a yol sc'ab' eb' amonita. A d'a jun ab'il chi', ix ac'ji ganar eb' yuj eb' ajc'ol chi'. ⁸ Ay 18 ab'il ix can eb' d'a yol sc'ab' eb' ajc'ol chi'. Ix ste aq'uej val chucal eb' ajc'ol chi' d'a eb' israel cajan d'a Galaad d'a sc'axepalec' a' Jordán d'a sluumcan eb' amorreo. ⁹ Ix c'axpajpaxec' eb' amonita chi' d'a a' Jordán yac' oval yed' eb' yiñtilal Judá yed' eb' yiñtilal Benjamín yed' pax eb' yiñtilal Efraín. Ix yilan eb' israel to

yelc'olal val tz'ixtaj eb'. ¹⁰ Ichato chi' ix sc'anán scolval Jehová eb' yed'oc, ix yalan eb' icha tic: Ach co Diosal, ix och val co mul d'ayach, ix ach cactejcáni, axoñej d'a Baal ix caq'uem co b'a, xchi eb'.

¹¹ Ix yalan Jehová d'a eb' icha tic: Yixtejnac ex eb' aj Egipto, eb' amorreo, eb' amonita, eb' filisteo, ¹² eb' sidonio, eb' amalecita yed' pax eb' madianita, axo yic ex avaj d'ayin, ex in colani. ¹³ Vach'chom ix ex in colo', palta ix in eyactejcáni, axo d'a juntzañ comon dios ix eyaq'uem e b'a, yuj chi' a ticnaic, mañxo ol in colvajlaj d'ayex. ¹⁴ Ixiquec c'anec scolval juntzañ dios ix e nib'ej chi'. Aocab' scolvaj eyed'oc ayic tzex c'och ijan d'a schucal icha tic, xchi d'a eb'.

¹⁵ Yuj chi' ix tac'vi eb' d'a Jehová chi' icha tic: D'a val yel ix och co mul d'ayach, palta a ticnaic syal tza b'o tas a gana d'a co patic, palta añej to tzoñ a colo', xchi eb'. ¹⁶ Ix smac'anpoj jantac sdiosal eb' ch'oc choñab'il eb', axo d'a Jehová ix ochxi eb' ejmelal. Yuj chi' maj techaj yuj Jehová chi', ix te cus yilanoch syaelal eb' chi'.

¹⁷ Ix smolb'an sb'a eb' amonita d'a Galaad, axo pax eb' israel jun, ix smolb'ejpax sb'a eb' d'a Mizpa. ¹⁸ A eb' yajal d'a scal masanil eb' israel cajan d'a Galaad chi' ix alani: A junoc mach tzoñ cuchb'an d'a oval d'a eb' amonita, a' ol ochcan cajaliloc d'a Galaad tic, xchi eb'.

11

A viñaj Jefté

¹ A d'a jun tiempoal chi', ay jun viñ scuchan Jefté cajan d'a yol yic Galaad. Te jelan viñ d'a oval. A viñaj Jefté chi' yune' viñ jun ix ajmul ix yed' jun viñ scuchan Galaad. ² Axo pax ix yetb'eyum viñaj Galaad chi' jun, ay pax eb' viñ yune' ix. Ayic ix q'uib'q'ue eb' viñ chi', ix pechjiel viñaj Jefté chi' yuj eb' viñ d'a te' pat chi'. Ix yalan eb' viñ to

malaj yalan yic viñ ta' yujto ch'oc snun viñ. ³ Icha chi' ix aj yel viñaj Jefté d'a eb' yuc'tac chi', ix b'atcan viñ d'a yol yic Tob. Ata' ix smolb'ej jun ñilañ eb' viñ vinac viñ. Toñej ayec' juntzañ eb' viñ chi', max munlajlaj jab'oc eb' viñ. A eb' viñ chi' ix och yed' viñaj Jefté chi', axo elc'al ix yac' eb' viñ.

⁴ Ix ec' jun tiempoal, ix c'och eb' amonita yac' oval yed' eb' israel chi'. ⁵ Yuj chi', a eb' yajal d'a Galaad chi' ix schec eb' to b'at cot viñaj Jefté d'a yol yic Tob. ⁶ Ix yalanb'at eb' icha tic:

—Cotañ d'a tic, co gana to a ach tzach och cajaliloc yic tzac'an oval yed' eb' amonita, xchi eb'.

⁷ Ix tac'vi viñaj Jefté chi' icha tic:

—A ex tic ix eyac' chucal d'ayin, ix eyac' plural in e pechanel d'a spat viñ in mam, yuj chi' ¿tas yuj tzex javi in e sayec' ticnaic ayic ayex och d'a syaelal? xchi viñ.

⁸ —Toton yujto tzoñ c'och val d'a syaelal chi', yuj chi' tzoñ javi ach quila'. Co gana val to tzach b'at qued'oc, a ach ol ac' oval yed' eb' amonita chi', a ach ol ach och cajaliloc d'a co masanil cajan oñ d'a Galaad tic, xchi eb' d'a viñ.

⁹ —Tato e gana tzin meltzaji yic svac' oval yed' eb' amonita chi', añejtona' tato ol och Jehová ved'oc ayic ol vac'an ganar eb', ¿yel am val ol in och eyajaliloc chi'? xchi viñ d'a eb'.

¹⁰ Axo eb' viñ yajal chi' ix alanxi icha tic:

—A Jehová scac'och co testigooc to ol co c'ulej icha tzal chi', xchi eb'.

¹¹ Ichato chi' ix b'at viñaj Jefté chi' yed' eb', ix yac'anoch viñ eb' yajaliloc. A d'a Mizpa ix yalxi viñaj Jefté d'a yichañ Jehová tas ix yal d'a eb' checab' chi'. ¹² Ix lajvi chi', ix schecanb'at juntzañ eb' schecab' viñ sc'anb'ej d'a viñ sreyal Amón icha tic: ¿Tas yuj aycot eyoval d'ayoñ, yuj chi' tzex javi eyac' oval qued'oc? xchib'at viñ. ¹³ Ix spacan

viñ sreyal eb' amonita chi' icha tic: Ayic e cotnac a ex israel ex tic d'a Egipto, e javinac d'a tic, e toq'uec' lum co luum, sb'atñej d'a a' Arnón masanto sc'och d'a a' Jaboc yed' d'a a' Jordán. A ticsaic jun, aq'uecxi luum d'ayoñ d'a ac'anc'olal, xchi viñ.

¹⁴ Ix lajvi chi' ix schecanb'at juntzañxo eb' schecab' viñaj Jefté chi' d'a viñ sreyal eb' amonita chi', ¹⁵ yic b'at yalanxi eb' icha tic: Icha val tic ix aj spacan viñaj Jefté: A oñ israel oñ tic, malaj lum e luum chi' quic'nac eq'ui, malaj pax lum yic eb' moabita quic'nac eq'ui. ¹⁶ Ayic yelnaccot eb' co mam quicham d'a Egipto chi', a d'a tz'inan lum cotnac eb', masanto javi eb' d'a a' Chacchac Mar, sjavipax eb' d'a Cades. ¹⁷ Schecannaccot juntzañ eb' schecab' eb' d'a viñ sreyal Edom to schaec' eb' viñ d'a yol smacb'en, palta maj chajiec'talaj eb' yuj viñ. Añeja' yalanpax eb' d'a viñ sreyal Moab to schaec' eb' viñ d'a yol smacb'en, palta añeja' maj yalpax sc'ol viñ schaec'ta eb'. Yuj chi' canñej eb' d'a Cades chi'. ¹⁸ Slajvi chi' yec'ñej eb' d'a taquiñ luum, yoyancot sb'a eb' d'a spatictac smacb'en eb' Edom yed' d'a spatictac yic eb' Moab chi', masanto javi eb' d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a Moab chi'. Axo ta' och vaan eb', can eb' d'a junxo sc'axepalb'at a' Arnón. Palta maj c'axpajec'talaj eb', yujto ata' tz'el yich lum yic eb' Moab chi'. ¹⁹ Yuj chi' yac'b'at schecab' eb' d'a viñaj Sehón sreyal eb' amorreo, cajan d'a Hesbón. Yalcot eb' d'a viñ to schaec' eb' viñ d'a yol smacb'en, yic sc'och eb' d'a lum sluum. ²⁰ Palta maj schalaj yab' viñ, maj chajiec'talaj eb' yuj viñ d'a yol smacb'en chi'. Añej to smolb'ej masanil eb' soldado viñ, sb'oanq'ue scampamento eb' d'a Jahaza, yac'annac oval viñ yed' eb' co mam quicham chi'. ²¹ Palta axo Jehová co Diosal a oñ israel oñ tic, a ac'anoch viñaj Sehón yed' masanil eb' anima d'a schoñab' chi' d'a yol sc'ab' eb', yuj chi' ac'ji ganar viñ yuj eb'. Icha chi' aj

yic'annaccan slum eb' amorreo chi' eb' d'a jun choñab' chi'. ²² Yic'annaccan masanil lum sluum eb' amorreo chi' eb', scotñej d'a a' Arnón masanto sjavi d'a a' Jaboc. Scotpax d'a taquiñ luum masanto d'a a' Jordán. ²³ A lum sluum eb' amorreo yic'naquec' Jehová yac'annaccan d'a eb' co mam quicham chi', ¿tom e gana tze toc'xiec' lum d'ayoñ ticnaic? ²⁴ Q'uinaloc a Quemos e diosal tz'ac'an jab'oc tas d'ayex e macb'enoc, ¿tom max e cha eyicoc jun? Icha pax chi' caj a oñ tic, a tas syac' Jehová co Diosal d'ayoñ, a chi' co macb'en yaji. ²⁵ ¿Tom tza na' to te ec'alto alan ic d'a jun luum tic d'a yichañ viñaj Balac yuninal viñaj Zipor, sreyal Moab? A viñ chi' mañ yac'nacoclaj oval viñ yed' eb' co mam quicham chi' yuj jun luum tic. ²⁶ Ayxo 300 ab'il co cajnaj d'a Hesbón, d'a Aroer yed' d'a juntzañ choñab' d'a slac'anil yed' d'a smasanil juntzañ choñab' ay d'a stitac a' Arnón. ¿Tas yuj ato ticnaic tzeyac' yovalil d'ayoñ yuj jun luum tic? ²⁷ A in tic, malaj junoc tas chuc tzin c'ulej d'ayach. Palta a ach tic, chuc tas tza c'ulej, tzach javi ac' oval qued'oc. Palta jun, a Jehová van oñ yilani, a' ol ch'olb'itan tas caj eyed'oc, xchib'at viñaj Jefté chi'.

²⁸ Vach'chom icha chi' ix yalb'at viñaj Jefté chi', palta maj schalaj yab' viñ rey chi'.

Ix yac' sti' viñaj Jefté

²⁹ Ix och Yespíritu Jehová d'a viñaj Jefté chi', ix ec' viñ d'a yol yic Galaad yed' d'a yol yic Manasés, masanto ix c'och viñ d'a Mizpa d'a yol yic Galaad chi', yic smolb'an eb' soldado viñ yic sb'at yac'an oval eb' yed' eb' amonita chi'. ³⁰ A viñaj Jefté chi', ix yac' sti' viñ d'a Jehová icha tic: Tato ol ac'och eb' amonita d'a yol in c'ab', ³¹ a mach ol b'ab'laj elta in scha d'a sti' in pat, ayic ol in jax d'a oval tic, ol in ñus silab'il d'ayach, xchi viñ.

³² Ix b'at viñaj Jefté chi' yed' eb' soldado yac' oval yed' eb' amonita chi'. Yuj scolval Jehová ix yac' ganar viñaj Jefté chi'. ³³ Tzijtum eb' ajc'ol chi' ix cham yuj eb', 20 choñab' ix yac' ganar eb' d'a scal Aroer, d'a Minit yed' d'a Abel-queramim. Icha val chi' ix aj yac'ji ganar eb' amonita yuj eb' israel chi'.

³⁴ Axo yic ix jax viñaj Jefté d'a spat d'a Mizpa, a jun pitañ ix yisil viñ ix elta ul scha'a, van schañalvi ix, van stziñan pandereta ix ayic ix elta ix chi'. Añej ix, malaj junoc yuninal viñ. ³⁵ A val yic ix elta ix chi', ix süic'chitanb'at spichul viñ yuj scusc'olal, ix yalan viñ:

—Ay... ach visil. Svab' val syail uuj. Ix ic' val cot jun yaelal tic d'a vib'añ, yujto ix vac' in ti' d'a Jehová, yuj chi' a ticnaic, yovalil ol in c'anab'ajej tas ix val chi', xchi viñ.

³⁶ Ix tac'vi ix d'a viñ:

—Mamin, tato ix ac' a ti' ac'an junoc tas d'a Jehová chi', c'ulej d'ayin icha ix aj ac'an a ti' chi', yujto toxo ix ac'jioch eb' ajc'ol chi' d'a yol a c'ab' yuj Jehová chi'. ³⁷ Añej jun tzin c'an d'ayach to tzac' chab'ocxo ujal d'ayin yic b'at in b'eyec' yed' eb' ix vetcob'estaquil d'a jolomtac vitz, yic tzin oc' yed' eb' ix ta', yujto mañ ol ochlaj vetb'eyum, xchi ix.

³⁸ Ix yac' chab'xo ujal chi' viñaj Jefté chi' d'a ix. A d'a jun tiempoal chi', ix b'at ix d'a jolomtac vitz yed' eb' ix chi', ix oc' ix, yujto junelñej mañ ol ochlaj yetb'eyum ix. ³⁹ Ix lajvi chab' ujal chi', ix paxta ix b'aj ay viñ smam chi'. Ix yac'anelc'och viñaj Jefté b'aj ix yac' sti' d'a Jehová chi'. Maj ochlaj yetb'eyum ix yisil viñ chi' masanto ix cham ix. ⁴⁰ Ix ochcan jun chi' sb'eyb'aloc eb' israel chi', junjun ab'il smolb'an sb'a eb' ix cob'estac, chañe' c'ual tz'oc' eb' ix, yuj snajicot ix yisil viñaj Jefté chi'.

12

A viñaj Jefté yed' eb' yiñtilal Efraín

¹ Ix smolb'an sb'a masanil eb' viñ vinac d'a yiñtilal Efraín, ix sc'axpitan a' Jordán eb' viñ d'a stojolalb'at choñab' Zafón. Ix yalan eb' viñ d'a viñaj Jefté chi' icha tic:

—¿Tas yuj maj al d'ayoñ ayic ach b'at d'a oval yed' eb' amonita? Tato ix al d'ayoñ, ix am oñ b'at ed'oc. A ticnaic ol ach co ñustz'a d'a yol a pat tic, xchi eb' viñ d'a viñ.

² Ix tac'vi viñaj Jefté chi' d'a eb' viñ:

—A in tic yed' eb' vetchoñab', ay jun nivan oval d'a co cal yed' eb' amonita chi'. Ix ex vavtej, palta maj ex javoclay oñ e colo'. ³ Yujto ix vila' to maj ex javoclay oñ e colo', yuj chi' ix in b'ec in b'a in cham d'a oval chi'. Ix vac'an oval yed' eb' amonita chi'. Ix cac' ganar eb' yujto a Jehová ix ac'anoch eb' d'a yol co c'ab'. Yuj chi' ¿tas yuj tzex javi eyac' oval d'ayin ticnaic? xchi viñ.

⁴ Ix b'uchji eb' aj Galaad yuj eb' aj Efraín chi', ix yalan eb' icha tic: A ex tic, d'a co cal elnac ex yed' d'a scal eb' yiñtilal Manasés, xchi eb'. Yuj chi' masanil eb' anima cajan d'a Galaad chi', ix smolb'ej eb' viñaj Jefté chi', ix yac'an oval eb' yed' eb' yiñtilal Efraín chi', ix ac'ji ganar eb' yuj viñ. ⁵ A eb' aj Galaad chi', ix och eb' smac d'a sjayil sti' a' Jordán, yuj chi' a eb' yiñtilal Efraín chi' tz'el lemnajoc yic sc'axpaj eb' d'a a' Jordán chi', sc' anb'an eb' aj Galaad chi' d'a eb' tato yiñtilal Efraín eb'. Maay, tato xchi eb', ⁶ syalan eb' aj Galaad chi' d'a eb' icha tic: “Xibolet”, xe chi añ, xchi eb'. Tato “Sibolet” xchi eb', syalelc'ochi to yiñtilal Efraín eb', yujto mañ vach'oc tz'aj yalan eb'. Icha chi' tz'aj syamchajelta eb', smiljicham eb' d'a sti' a' Jordán chi' yuj eb' aj Galaad chi'. 42 mil val eb' vinac d'a yiñtilal Efraín ix cham ta'. ⁷ Vaque' ab'il ix och viñaj Jefté yajalil

d'a scal eb' yetisraelal. Axo ix cham viñ, ix mucji viñ d'a schoñab' d'a yol yic Galaad.

A oxvañ eb' yajalil israel

⁸ Ayic ayxo scham viñaj Jefté chi', ix och viñaj Ibzán aj Belén yajaliloc eb' yetisraelal chi'. ⁹ A viñ chi', 30 eb' yuninal viñ yed' 30 eb' ix yisil viñ. Ix och yetb'eyum eb' ix yisil viñ chi' d'a scal eb' mañxalaj yuj sb'a yed'oc. Añeja' pax eb' yuninal viñ chi', a eb' ix mañxalaj yuj sb'a eb' viñ yed'oc ix yic'a'. A viñaj Ibzán chi', uque' ab'il ix yac' yajalil viñ d'a scal eb' yetisraelal chi'. ¹⁰ Ayic ix cham viñ, a d'a Belén ix mucji viñ.

¹¹ Ix lajvi chi', axo viñaj Elón d'a yiñtilal Zabulón ix ac'an yajalil d'a scal eb' yetisraelal chi'. Lajuñe' ab'il ix yac' yajalil chi' viñ. ¹² Ayic ix cham viñ, ix mucji viñ d'a Ajalón d'a smacb'en eb' yiñtilal Zabulón chi'.

¹³ Ix lajvi chi', axo viñaj Abdón yuninal viñaj Hilel aj Piratón ix ac'an yajalil d'a scal eb' yetisraelal chi'. ¹⁴ Vajxaque' ab'il ix yac' yajalil chi' viñ. 40 yuninal viñ yed' 30 yixchiquin viñ. Junjun eb' viñ chi', sq'ue eb' viñ d'a yib'añ noc' b'uru. ¹⁵ Ayic ix cham viñ, ix mucji viñ d'a Piratón, d'a yol smacb'en eb' yiñtilal Efraín d'a tzalquixtac d'a yol yic eb' Amalec.

13

A yaljub'al viñaj Sansón

¹ Ix ochxi smul eb' israel d'a yichañ Jehová, yuj chi' 40 ab'il ix ac'jioch eb' d'a yol sc'ab' eb' filisteo yuuj.

² A d'a choñab' Zora, d'a yol smacb'en eb' yiñtilal Dan, ay jun viñ scuchan Manoa. A ix yetb'eyum viñ, malaj yune' ix, yujto max unevilaj ix. ³ Ix sch'ox sb'a Yángel Jehová d'a ix, ix yalani:

—A ach tic val yel malajtaxon junoc une' ix il sat. Palta a ticnaic, ol a cuchcanoch une', ol aljoc jun a vinac unin.

⁴ Ayic ol b'eyb'at tic, mañxo uc'laj vino, mañxo uc'paxlaj junoc tas pajb'inac. Mañxo a chipaxlaj tas ay yovalil d'a yichañ ley. ⁵ Ayic ol aljoc jun une' chi', mañ ol joxjiel-laj xil sjolom, yujto nazareo ol ajoc, yujto yic Dios yaji ayic manto aljoc. A' ol chaanel yich ex scolanel d'a yol sc'ab' eb' filisteo, xchi d'a ix.

⁶ Ix b'at ix b'aj ayec' viñ yetb'eyum, ix yalan ix d'a viñ: Ay jun schecab' Dios ix ulec' b'aj ayin eq'ui. Ix te sat in c'ool yuuj, icha val to Yángel Dios ix vila'. Maj in c'anb'ejlaj d'ay b'ajtil ix coti, maj yalpaxlaj sb'i d'ayin.

⁷ Añej to ix yal d'ayin, tob' ol aljoc junoc vune'. Ix yalani to mañxo ol vuc'laj vino yed' junocxo tas pajb'inac yed' junoc tas to ay yovalil co chi'an d'a yichañ ley. Axob' jun unin chi', tob' yic Dios yaji ayic ol aljoc chi', masanto ol chamoc, xchi ix.

⁸ Uj chi' ix lesalvi viñaj Manoa chi' d'a Jehová icha tic: Mamin, eloc val d'a a c'ool to tza checxicot a checab' chi' d'ayoñ, yic vach' ol yal d'ayoñ tas val ol co c'ulej yed' jun unin ol aljoc chi', xchi viñ.

⁹ Ix yab' Dios tas ix sc'an viñ chi', ix sch'oxanxi sb'a Yángel Jehová chi' d'a ix yetb'eyum viñ chi' ayic van yic'an yip ix d'a cal munlajel, palta mañ ayoquec'laj viñaj Manoa chi' ta' yed' ix. ¹⁰ Elañchamel ix b'at lemnaj ix yal d'a viñ:

—Lemach, yujto ix sch'oxxi sb'a jun checab' d'ayin, jun ul lolon d'ayin d'a junel, xchi ix.

¹¹ Ix cot lemnaj viñaj Manoa chi', ix b'at viñ yed' ix yetb'eyum chi', ix c'och viñ b'aj ayec' Yángel Jehová chi', ix sc'anb'an viñ d'ay:

—¿Tom a ach tic ul ach ec' lolonel d'a ix vetb'eyum tic d'a junel? xchi viñ d'ay.

—I', a in toni, xchi d'a viñ.

¹² Ix sc'anb'anxi viñ d'ay:

—Ayc ol elc'och tas ix al chi', ¿tas val ol cutej quilan q'uib' viñ unin chi' yed' tas yopisio viñ? xchi viñ d'ay.

¹³ Ix tac'vi Yángel Jehová chi':

—Yovalil sc'anab'ajej ix etb'eyum tic tas ix vala':

¹⁴ Jantacñej tas scot d'a sat te' uva, mañxo ol slolaj ix. Mocab' yuc' vino ix yed' junocxo tas pajb'inac, ma tas ay yovalil schiji d'a yichañ ley. A tas ix val chi' d'a ix, yovalil sc'anab'ajej ix, xchi d'a viñ.

¹⁵⁻¹⁶ A viñaj Manoa chi', mañ yojtacoc viñ tato Yángel Jehová jun chi', yuj chi' ix yal viñ:

—Sval d'ayach, comonoc tz'el d'a a c'ool tzoñ a tañvej, tic b'at co b'o junoc noc' yune' chiva a chi'a, xchi viñ d'ay.

Ix tac'vi jun Ángel chi':

—Vach'chom tzin can eyed'oc, palta mañ ol in valaj. Syal eyac'an noc' chi' silab'il d'a Jehová, xchi.

¹⁷ Ix lajvi chi', ix yalan viñaj Manoa chi' d'ay icha tic:

—Alcan a b'i d'ayoñ yic vach' ayc tz'elc'och tas ix ul alcan tic d'ayoñ, ol cac' yuj diosal d'ayach, xchi viñ d'ay.

¹⁸ Ix tac'vi Ángel chi' d'a viñ:

—¿Tas yuj tze c'anb'ej in b'i chi'? A jun chi' te satub'tac yochi, xchi.

¹⁹ Ix yic'ancot noc' chiva viñaj Manoa chi' yed' juntzañ ixim sat trigo d'a ofrendail. Ix sñusantz'a silab' viñ d'a Jehová d'a yib'añ jun q'uen q'ueen. Ix lajvi chi', ix sch'oxan jun milagro Jehová d'a yichañ viñ yed' ix yetb'eyum chi'. ²⁰ Ayc ix q'ue ñilnaj c'ac' d'a yib'añ altar chi', ix och Yángel Jehová chi' d'a scal c'ac' chi', ix paxq'uei. Ayc ix yilan eb' icha chi', ix em cumnaj eb', ix em ñojan eb' d'a sat luum. ²¹ Ichato chi' ix nachajel yuj viñaj Manoa chi' to Yángel Jehová jun chi'. Majxo

sch'oxlaj sb'a junelxo d'a viñ yed' d'a ix yetb'eyum viñ chi'. ²² Ix yalan viñ d'a ix yetb'eyum chi' icha tic:

—A ticnaic d'a val yel ol oñ chamoc, yujto ix quil val och Dios, xchi viñ d'a ix.

²³ Ix tac'vi ix d'a viñ icha tic:

—Tato sgana Jehová to tzoñ chami, maj am scha co silab' ix cac' d'ay yed' cofrenda, maj am sch'ox juntzañ tic quila', maj am yal juntzañ tic d'ayoñ, xchi ix.

²⁴ Ayic ix alji yune' ix chi', Sansón ix yac' ix sb'iej. Ix q'uib' viñ unin chi', ix yac' svach'c'olal Jehová d'a yib'añ viñ. ²⁵ Ix schaañel yich sch'oxan sb'a Yespíritu Jehová d'a viñ ayic ayec' viñ d'a scampamento eb' yiñtilal Dan, d'a scal choñab' Zora yed' Estaol.

14

Ix och yetb'eyum viñaj Sansón

¹ A d'a junel, ix em viñaj Sansón d'a yol jun schoñab' eb' filisteo scuchan Timnat, ix can sgana viñ d'a jun ix cob'es ta'. ² Axo yic ix jax viñ d'a spat, ix yalan viñ d'a viñ smam yed' d'a ix snun icha tic:

—Ay jun ix cob'es ix vil d'a Timnat d'a scal eb' ix filisteo, ix can in gana d'a ix, yuj chi' sval d'ayex to b'at e c'an ix vic'a', xchi viñ.

³ Ix tac'vi smam snun viñ chi', ix yalan eb' icha tic:

—¿Tas yuj a d'a scal eb' ch'oc choñab'il ol b'at a say ix etb'eyum? ¿Tom mañxa junoc ix ix vach' ic'an d'a scal eb' ayto kuj co b'a yed'oc, mato d'a scal eb' quetchoñab' tic? xchi eb' d'a viñ.

Ix tac'vi viñ icha tic:

—A val jun ix chi' in gana. A ix b'at e c'an vic'a', xchi viñ.

⁴ Te mañ yojtacoc eb' smam snun viñ chi' tas spensar Jehová, to van snaan tas ol aj yel yich junoc oval yed' eb' filisteo chi', yujto ayoch eb' israel d'a yalañ smandar eb'

d'a jun tiempoal chi'. ⁵ Yuj chi' ix b'at viñaj Sansón yed' eb' smam snun d'a choñab' Timnat chi'. Ayic ix ec' eb' d'a jun macañ te' uva avab'il yuj eb' aj Timnat chi', ix elta jun noc' quelem choj d'a viñaj Sansón chi', tz'el yav noc' scot noc' d'a viñ. ⁶ D'a val jun rato chi', ix och Yespíritu Jehová d'a viñ, ix te och yip viñ, malaj val jab'oc tas yed'nac viñ yed' val sc'ab' viñ ix sjecchitanb'at jun noc' choj chi', icha tz'aj sjecchitajb'at junoc yune' chiva. Maj yal-laj viñ d'a smam snun tas ix sc'ulej chi'. ⁷ Ix lajvi chi', ix c'och eb' d'a choñab' Timnat chi', ix lolon viñ yed' ix cob'es chi', ix canñej sgana viñ d'a ix.

⁸ Axo yic ix ec'b'at jaye' c'ual, ayic van sb'at viñaj Sansón yic ol nupnaj yed' ix filistea chi', ix ec' viñ b'aj ix smilcham noc' choj chi'. Axo ix c'och viñ, ix yilan viñ, ayxo och jun noc' chab' d'a yol sjoyumteal sb'aquil noc', te b'ud'an yool chi' yuj yal noc' chab' chi'. ⁹ Ix yic'anelta noc' viñ, ix sloan viñ, ix b'at viñ. Axo ix c'och viñ d'a spatic smam snun chi', ix yac'an noc' yalchab' chi' viñ slo eb'. Maj yal-laj viñ d'a eb' tato a d'a yol sjoyumteal sb'aquil noc' choj ix yiq'uelta noc' yalchab' chi' viñ.

¹⁰ Ix emc'och smam snun viñ chi' d'a spat ix cob'es chi', ix yac'anoch jun q'uiñ yic nupnajel viñaj Sansón chi', ichataxon sb'eyb'al eb' viñ quelemtac d'a jun choñab' chi'. ¹¹ Ayic ix yilan viñaj Sansón eb' viñ filisteo chi', ix yavtancot 30 eb' viñ quelemtac eb' viñ yic syil q'uiñ nupnajel chi' eb' viñ. ¹² Ix yalan viñaj Sansón d'a eb' viñ quelemtac chi' icha tic:

—Ay jun lolonel ol val d'ayex, a exxo ol e na'a tas syalelc'ochi: Tato a d'a uque' c'ual q'uiñ tic ol eyal tas syalelc'ochi, ol vac' junjunoc e pichul nab'a lino yed' junjunoc e pichul yic q'uiñ. ¹³ Tato mañ ol nachajel eyuj jun, a ex ol eyac' junjunoc c'apac nab'a lino chi' d'ayin yed' junjunoc mojañ in pichul yic q'uiñ, xchi viñ.

Ix tac'vi eb' viñ d'a viñ icha tic:

—Al naic cab' an, ol cab'i tas jun lolonel chi', xchi eb' viñ.

¹⁴ Ix yalan viñ icha tic:

A d'a junoc chivajum, ata' ix elta tas tz'uc'haji.

A d'a jun te ay yip, ata' ix elta tas te chi', xchi viñ.

Axo d'a yoxil c'ual q'uiñ chi', maj yal-laj spacan jun lolonel chi' eb' viñ quelemtac chi'. ¹⁵ Yuj chi' axo d'a schañil c'ual, ix yalan eb' viñ d'a ix yetb'eyum viñaj Sansón chi' icha tic:

—Montej ab' d'a viñ etb'eyum chi' tas syalelc'och jun lolonel ix yal viñ d'ayoñ, slajvi chi' tzalan d'ayoñ. Tato maay, ol ach co ñustz'a yed' a mam a nun yed' masanil mach ayec' d'a yol a pat tic. Ichato toñej tzoñ eyavtejcot d'a tic, yic tze c'ananec' tas ay d'ayoñ, xchi eb' viñ d'a ix.

¹⁶ Ix lajvi chi', van yoc' ix, ix b'at yalan ix d'a viñaj Sansón chi':

—Tzin a chac a ach tic. Max in a xajanejlaj. Ix al jun a lolonel yic snael eb' viñ vetchoñab', palta mañ val jab'oc tzal d'ayin tas syalelc'ochi, xchi ix d'a viñ.

Ix tac'vi viñ d'a ix icha tic:

—Max valtax d'a in mam in nun, atob' val d'ayach ol vala', xchi viñ.

¹⁷ Ix och val ijan ix yoc' d'a viñ d'a uque' c'ual chi', yuj chi' axo d'a yuquil c'ual chi', ix yalan viñ d'a ix tas syalelc'ochi. Ixñej lajvi yab'an ix, ix b'at yalan ix d'a eb' yetchoñab' chi'. ¹⁸ Axo d'a q'uc'b'alil d'a yuquil c'ual chi', ix b'at yalan eb' viñ d'a viñaj Sansón chi' icha tic:

Malaj junocxo tas te chi' d'a yichañ noc' yalchab'.

Malaj pax junocxo te ay yip d'a yichañ noc' choj, xchi eb' viñ.

Ix tac'vi viñ icha tic:

Yujñej to ix e montej eyab' d'a ix vetb'eyum tic, yuj chi' ix nachaj eyalan tas syalelc'ochi, xchi viñ.

¹⁹ Ix lajvi chi' ix ochxi Yespíritu Jehová d'a viñ, ix te och yip viñ. Ix b'at viñ d'a choñab' Ascalón, ix b'at smac'ancham 30 eb' viñ filisteo viñ ta'. A spichul eb' viñ ayochi, a ix yiq'uelta viñ, ix yac'an viñ stojoloc tas ix yal chi'. Ix lajvi chi', van ste chichon sc'ol viñ ix meltzaj viñ d'a spat viñ smam. ²⁰ Axo ix yetb'eyum viñ chi', a d'a jun viñ ajun yed' viñ d'a jun q'uiñ chi', a d'a viñ ix ac'ji ix.

15

¹ Ix ec' jab'xo tiempo, ix b'atxi viñaj Sansón chi' yil ix yetb'eyum chi' yalani, yed'nac jun noc' yune' chiva viñ. A d'a jun tiempoal chi' vanxo syamchajoch sjochchaj ixim trigo. Axo ix c'och viñ, ix yalan viñ d'a viñ sñi' icha tic:

—Tzin nib'ej tzin och vil ix vetb'eyum d'a yol scuarto, xchi viñ.

Majxo chajiochljaj viñ yuj viñ sñi' chi'. ² Añej to ix yal viñ d'a viñ icha tic:

—A in naani to mañxalaj a gana d'a ix, yuj chi' ix vac' ix d'a jun viñ ajun ed'oc d'a q'uiñ chi'. Palta ay val junxo ix snulej ix tzac'anto d'ay, te ec'b'alto svach'il yilji ix d'a yichañ ix etb'eyum chi', syal a ix tzic'b'ati, xchi viñ sñi' viñ chi'.

³ Ix tac'vi viñ d'a viñ sñi' chi' icha tic:

—A ticnaic jun, max yal-laj scotcan d'a vib'añ yuj tas ol vutoc eb' etchoñab' tic yuj in pacan in b'a, xchi viñ.

⁴ Ix b'at viñ b'ian, ix b'at syamancot 300 noc' vaax viñ, ix stzec'anoch junjun tob'an te taj viñ d'a sñe chatacvañ noc'. ⁵ Ix lajvi chi', ix yac'anoch sc'ac'al te' viñ, ix yactanb'at noc' viñ d'a scal ixim strigo eb' viñ filisteo chi'. Masanil ixim cuñcuñb'axo yaj sjochchaji yed' ixim aytooch d'a yoc ix tz'ab'ati. Ix tz'apaxb'at te' uva yed' te' olivo. ⁶ Ix och ijan eb' filisteo sc'anb'aneq'ui mach ix c'ulan jun chi'. Ix alchaj d'a eb' to a viñaj Sansón, yujto ix chichon sc'ol viñ yuj tas ix utaj yuj viñ sñi', viñ aj Timnat,

to ix ic'jiec' ix yetb'eyum viñ, ix ac'ji ix d'a jun viñ ajun yed' viñ d'a q'uiñ yic snupnajel. Yuj chi' ix javi eb' filisteo sñusantz'a ix ix chi' yed' smam. ⁷ Ix lajvi chi', ix yalan viñaj Sansón chi' icha tic:

—Yujto icha tic ix e c'ulej, yuj chi' mañ ol in och vaan ex vixtani, masanto ol vac'canec' in pac d'ayex, xchi viñ.

⁸ Ix cot val yoval viñ sic'lab'il, yuj chi' tzijtum anima ix smac'cham viñ. Ix lajvi chi' ix b'at cajnaj viñ d'a q'uen ñaq'ueen d'a Etam.

A sb'aquil yalañ sti' noc' b'uru

⁹ Ix javi eb' viñ filisteo sb'oq'ue scampamento d'a yol yic Judá d'a slac'anil Lehi. ¹⁰ Ix sc'انب'an eb' viñ aj Judá chi' d'a eb' viñ:

—¿Tas yuj tzex javi eyac' oval qued'oc? xchi eb' viñ.

Ix tac'vi eb' viñ filisteo chi':

—A viñaj Sansón tzul co yama', ol cac'anoch syaelal viñ, yujto nivan chucal ix yac' viñ d'ayoñ, xchi eb' viñ.

¹¹ Ayic ix yab'an jun chi' eb' viñ aj Judá chi', oxe' mil eb' viñ ix b'at ilan viñaj Sansón d'a q'uen ñaq'ueen d'a Etam chi', ix yalan eb' viñ d'a viñ:

—¿Tom mañ ojtacoc to ayoñ och d'a yol sc'ab' eb' viñ filisteo tic? ¿Tas yuj tzac'och chucal d'a co cal yed' eb' viñ? xchi eb' viñ d'a viñ.

Ix tac'vi viñ d'a eb' viñ:

—Icha in yutej eb' viñ, icha pax ix vutej eb' viñ, xchi viñ.

¹² Ix yalan eb' viñ d'a viñ icha tic:

—Yuj chi' to tzul ach co tzec'b'at ticnaic yic b'at ach cac'an d'a eb' viñ chi', xchi eb' viñ.

Ix tac'vi viñ d'a eb' viñ:

—Aq'uec e ti' d'ayin an, tato yel mañ ol in e milchamlaj, xchi viñ.

¹³ Ix tac'vi eb' viñ d'a viñ icha tic:

—Maay, mañ ol ach co milchamlaj, añej to ol ach co tzec'b'ati, b'at ach cac'an d'a eb' viñ filisteo chi', xchi eb' viñ.

Ix lajvi chi', ix stzec'an viñ eb' viñ d'a chab' ch'añ lasu te ac'to, ix yic'anelta viñ eb' viñ d'a yol q'uen ñaq'ueen chi'.

¹⁴ Axo ix c'och eb' viñ d'a Lehi chi', ix cot eb' viñ filisteo scha eb' viñ, toxoñej tz'avaj eb' viñ yuj tzalajc'olal. Elañchamel ix ochxi Yespíritu Jehová d'a viñaj Sansón chi', ix te och yip viñ, ix sd'iñchitanb'at chab' lasu chi' viñ, icha tz'aj šiic'chajb'at junoc c'apac c'apac tz'anac, ix em lañnaj ch'añ d'a sc'ab' viñ. ¹⁵ Elañchamel ix yic'q'ue jun sb'aquil yalañ sti' noc' b'uru viñ, yaxtacto val jun b'ac chi'. A yed' jun b'ac chi', mil eb' viñ filisteo chi' ix smac'cham viñ. ¹⁶ Ix lajvi chi' ix yalan viñ:

Añej jun sb'aquil yalañ sti' noc' b'uru ix vac'lab'ej, cuñcuñb'a ix ajcan eb' chamnac vuuj.

Yujñej jun sb'aquil yalañ sti' noc' b'uru, mil val vinac ix in mac'chamoc, xchi viñ.

¹⁷ Ix lajvi yalan jun chi' viñ, ix sjulancanel jun sb'aquil yalañ sti' noc' b'uru chi' viñ. Yuj chi' a jun lugar chi', Ramat-lehi ix sb'iejcani, syalelc'ochi, “tzalan b'aquil yalañ sti' noc' noc'”. ¹⁸ Ix te tacji sti' viñaj Sansón chi', yuj chi' ix yavtej Jehová viñ, ix yalan viñ:

—A ach ix ac' vip, yuj chi' ix vac' ganar eb' viñ filisteo tic, palta ꝓtom ol in a cha cham a in a checab' in tic yuj taquiñtial d'a yol sc'ab' juntzañ ch'oc choñab'il tic? xchi viñ.

¹⁹ Ix lajvi chi', ix pac'q'ueta jun a a' d'a Lehi chi' yuj Jehová. Ix yuc'an a' viñ, ix jax stzalajc'olal viñ, ix te ochxi yip viñ ix yab'i. Yuj chi', a jun a yune' a' chi', En-hacore ix sb'iejcan a', syalelc'ochi “yuc'b'ila' mach tz'avajq'uei”. A jun a' chi', ix canñej a' d'a Lehi chi'.

²⁰ A viñaj Sansón chi', 20 ab'il ix och viñ yajaliloc eb' israel chi', yacb'an ayoch eb' d'a yol sc'ab' eb' filisteo.

16

Ix xid'ec' viñaj Sansón d'a Gaza

¹ Ay jun c'ual, ix xid'ec' viñaj Sansón d'a Gaza. Ata' ix yil jun ix ajmul ix viñ, ix och viñ d'a yol spat ix, ix vaycan viñ yed' ix d'a jun ac'val chi'. ² Ayic ix yab'an eb' aj Gaza chi' to ata' ayec' viñ, ix yoyan sb'a eb' d'a spatictac pat chi', ix stañvan spuertail choñab' eb' d'a jun ac'val chi'. Numan yaj eb', ix smaclan eb' yec' ac'val chi'. Ix snaan eb' to a d'a q'uiñib'alil d'a junxo c'u ol smilcham viñ eb'. ³ Palta axo viñaj Sansón chi', ix stañvej viñ yoch chimilac'val, ix q'ue vaan viñ. Ix b'at viñ d'a spuertail choñab' chi', ix schocanelta jun nivan puerta chi' viñ yed' smarcoal. Ix sjolom jeñjab'an viñ, ix b'at yac'ancan viñ d'a jolom vitz d'a yichañ Hebrón.

A viñaj Sansón yed' ix Dalila

⁴ Ix lajvi chi', ix ochpax spensar viñ d'a jun ix scuchan Dalila cajan d'a jun ch'olan scuch Sorec. ⁵ Yuj chi', ix b'at lolon eb' viñ yajalil eb' filisteo yed' ix Dalila chi', ix yalan eb' viñ d'a ix icha tic:

—Tza monte val viñaj Sansón chi', tza c'anb'an d'a viñ b'ajtil scot jantac yip viñ chi', tas val scutej cac'an ganar viñ co tzec'ani, yic vach' maxtzac yal-laj scolan sb'a viñ. Junjun oñ ol cac' mil 100 siclo q'uen plata d'ayach a tojoloc, xchi eb' viñ d'a ix.

⁶ Ix yalan ix d'a viñaj Sansón chi' icha tic:

—Tzin tevi d'ayach, to tzal d'ayin b'ajtil scot jantac ip tic, ¿ay am val tas tz'aj a tzec'ji yic maxtzac yal-laj a colan a b'a? xchi ix d'a viñ.

⁷ Ix tac'vi viñ d'a ix icha tic:

—Tato tzin tzec'chaj d'a uqueoc ch'añ ch'añ manto juneloc sc'anchaji, tz'el vip tic, icha yip junoc comon anima tzin ajcani, xchi viñ d'a ix.

⁸ Yuj chi', a eb' yajalil eb' filisteo chi' ix ic'anb'at uque' ch'añ ch'añ chi' d'a ix Dalila chi', ix stzec'an viñaj Sansón chi' ix. ⁹ Ay juntzañ eb' viñ toxo ix sc'ub'ejel sb'a d'a yol spat ix chi', yuj chi' te chaañ ix el yav ix:

—Sansón, sjavi eb' viñ filisteo ach smilchamoc, xchi ix.

D'a val jun rato chi', ix sd'iñchitanb'at juntzañ ch'añ ch'añ chi' viñ. Icha sc'unal sd'iñchaj junoc añ ch'al tz'aeltac, icha chi' ix yutej ch'añ viñ. Axo eb' filisteo chi' maj nachajel-laj yuj eb' b'ajtil scot yip viñ chi'. ¹⁰ Ix yalanxi ix d'a viñ:

—Te chuc ach, ix a musej val in sat. Ix esej d'ayin. A ticnaic tzin tevi d'ayach to tzal d'ayin tas val tz'aj a tzec'chaji, xchi ix.

¹¹ Ix tac'vi viñ icha tic:

—Tato tzatz tzin utej a tzec'an yed' ch'añ lasu manta b'aj sc'anchaji, tz'el vip, icha yip junoc comon anima tzin ajcani, xchi viñ d'a ix.

¹² Yuj chi', ix say juntzañ ch'añ lasu chi' ix, ix stzec'an viñ ix d'a ch'añ. Ix elxi yav ix:

—Sansón, sjavi eb' viñ filisteo ach smilchamoc, xchi ix.

Añeja' d'a junelxo chi' ayxo eb' viñ ix sc'ub'ejel sb'a d'a yol cuarto ix. Icha val tz'aj sd'iñchaj añ ch'al, icha chi' ix yutej ch'añ lasu chi' viñ. ¹³ Ix yalanxi ix d'a viñ icha tic:

—Ichañej tic in ixtani. Tzesejñej d'ayin. Al val d'ayin tas val tz'aj ach co tzec'ani, xchi ix.

Ix tac'vi viñ d'a ix:

—Tato uque' tzutej a pach'uch'an xil in jolom jucan tic yed' añ ch'al, tzatz tzutejcanoch d'a te' jal-lab', tato icha chi', tz'elcan vip, icha val yip junoc comon anima tzin ajcani, xchi viñ d'a ix.

Ix b'oji vay viñ yuj ix. Ayic toxo ix vay viñ chi', ix sjalancanoch xil sjolom viñ chi' ix yed' añ ch'al d'a te' jal-lab' chi'. ¹⁴ Ix stzatzb'itanem te' jal-lab' chi' ix, ix avaj ix:

—Sansón, sjavi eb' viñ filisteo ach smilchamoc, xchi ix. Ix q'ue jucnaj viñ, ix stoc'anq'ueta te jal-lab' chi' viñ yed' añ ch'al chi'. ¹⁵ Yuj chi' ix yalan ix d'a viñ icha tic:

—A ach tic, te esalvum ach. ¿Tas yuj tzala' to tzin a xajanej? Yoxelalxo in ixtan tic. Mañ jab'oc tzal d'ayin b'ajtil scot jantac ip tic, xchi ix.

¹⁶ Junjun c'u ayñejoch ijan ix sc'anb'an d'a viñ b'ajtil scot yip viñ chi', yuj chi' ix tzactzajq'ue viñ yed' ix. ¹⁷ Yuj chi' ix yalelta viñ, b'ajtil scot yip viñ chi', ix yalan viñ:

—Manto juneloc sjoxjiel xil in jolom yictax in alji, yujto ayic manto in alji chi', ix in sic'jicanel yuj Dios yic tzin och nazareoal, syalelc'ochi to yictaxon Dios vaji. Yuj chi' tato ay mach sjoxanel xil in jolom tic, tz'elcan vip chi', icha junoc comon anima tzin ajcani, xchi viñ.

¹⁸ Ix nachajel yuj ix to a ticnaic yel syal viñ. Ix yalanb'at ix d'a eb' viñ yajalil eb' filisteo chi' icha tic:

—A ticnaic, cotañec d'a val junelxo tic, toxo ix yalelta viñ tas yuj te ay yip viñ chi', xchi ix.

Yuj chi' ix c'och eb' viñ yil ix, yed'nac q'uen tumin eb' viñ.

¹⁹ Ix yac'an vay viñaj Sansón chi' ix d'a sat xub', ix yavtan jun viñ joxvajum ix. Axo jun viñ chi' ix joxanel uque' macañ xil sjolom viñ pach'uch'ab'il chi'. Icha chi' ix aj yel yip viñ yuj ix, majxo yal scolan sb'a viñ. ²⁰ Ix avaj ix icha tic:

—Sansón, sjavi eb' viñ filisteo ach smilchamoc, xchi ix.

Ix el svayañ viñ, am snaan viñ to olto yal scolan sb'a viñ ichataxon d'a juntac el. Mañ yojtacoc viñ tato toxo ix actajcan viñ yuj Jehová. ²¹ Ix lajvi chi', ix ja eb' viñ filisteo, ix stzec'an viñ eb' viñ, ix yic'anq'ueta yol sat viñ eb' viñ,

ix yic'anb'at viñ eb' viñ d'a choñab' Gaza. Ata' ix yac'och q'uen cadena nab'a bronce eb' viñ d'a viñ. Ix yac'anoch viñ eb' viñ d'a preso. Ix yac'anoch viñ eb' viñ munlajel d'a q'uen jaxum trigo d'a yol preso chi'. ²² Palta axo xil sjolom viñ, ix syamxioch sq'uib'i.

A schamel viñaj Sansón

²³ Ix smolb'an sb'a eb' yajalil eb' filisteo d'a tzalajc'olal, yujto ix yamchaj viñaj Sansón yuj eb', ix yac'an silab' eb' d'a scomon diosal scuch Dagón, ix och ijan eb' sb'itan icha tic:

A co diosal tic ix ac'anoch viñaj Sansón d'a yol co c'ab'.

Aton jun viñ cajc'ool, xchi eb'.

²⁴ Añeja' pax eb' anima, ayic ix yilanoch viñaj Sansón chi' eb', ix sb'itan sdiosal eb' icha tic:

A co diosal ix ac'anoch jun viñ cajc'ol d'a yol co c'ab',

a viñ ñusannactz'a cavb'en.

Tzijtum eb' quetchoñab' smac'naccham viñ, xchi eb'.

²⁵ Ix te tzalaj eb' anima chi', ix sc'anancot viñaj Sansón chi' eb' yic smatz'an viñ eb'. Ix yic'anelta viñ eb' d'a yol preso, ix yac'anoch viñ eb' d'a scal snañal yoyal stemplo eb', yic syixtan viñ eb'. ²⁶ Ix yalan viñ d'a jun viñ quelem unin ed'jinac:

—Iq'uinb'at d'a yoyal snañal yol templo tic, d'a juntzañ yipumal yaji yic tzin och ijan jab'oc d'ay, xchi viñ.

²⁷ Masanil eb' yajalil choñab', molanec' eb' d'a yol templo chi', te b'ud'an yuj anima, eb' viñ vinac yed' eb' ix ix. Ay am oxex' miloc anima ayq'ue d'a schab'il piso, van smatz'an eb' tas tz'utaj viñaj Sansón chi'. ²⁸ Ix lajvi chi', ix yalan viñ d'a Jehová: Ach in Dios Vajalil, tzin c'an d'ayach to tzin a nacot d'a junelxo tic, tzac'an vip yic tzin pacan in b'a d'a eb' viñ filisteo tic, yujto ix yic'q'ueta yol in sat eb' viñ, xchi viñ. ²⁹ Ix och vetz'vetz' viñ d'a chab' nivac yoyal templo chi' d'a snañal yool, aton juntzañ cuchjinac yalil

jun templo chi'. ³⁰ Ix el yav viñ ix yalan viñ: Junñiejocab' tz'aj in cham yed' eb' viñ filisteo tic, xchi viñ.

Ix lajvi chi' ix yac'an yip viñ yecan lañchaj chab' nivac yoyal templo chi'. Ix cot lañnaj templo chi' d'a yib'añ masanil eb' yajalil choñab' chi' yed' d'a yib'añ masanil anima ayec' ta'. Ec'alto sb'isul anima ix cham yuj viñ ayic ix cham viñ chi' d'a yichañ eb' ix smac'cham viñ ayic pitzanto.

³¹ Ix lajvi chi', ix c'och eb' yuc'tac viñ yed' sc'ab' yoc viñ, ix b'at yic'ancot snivanil viñ chi' eb'. Ix smucan eb' d'a snañal Zora yed' Estaol b'aj mucan viñ smam viñ, aton viñaj Manoa. A viñaj Sansón chi', 20 ab'il ix yac' yajalil viñ d'a Israel.

17

Jun stemplo viñaj Micaía

¹ A d'a tzalquixtac d'a yol yic eb' yiñtilal Efraín, ata' ec'nac cajan jun viñ scuchan Micaía. ² A jun viñ chi', ix yal viñ d'a ix snun icha tic:

—Ayic ix elc'ajel q'uen mil cien siclo plata d'ayach, ix a catab'ej jun elc'um chi'. Ix vab' alan juntzañ chi'. Palta a d'ayin ayec' q'ueen, a in ix velq'uej q'uen d'ayach, xchi viñ d'a ix snun chi'.

Ix yalan ix snun viñ chi' d'ay:

—Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'a ib'añ ach vune', xchi ix.

³ Ayic ix yac'anxi q'uen viñ d'a ix snun chi', ix yalan ix:

—Ach vune', a ticnaic a q'uen tumin tic, svac' q'uen d'a Jehová, yic sb'oji junoc comon dios tzeyb'il yed' junoc sb'oji d'a yol molde, yuj chi' a in svac'xi q'uen d'ayach, xchi ix.

⁴ Palta ix yac'anxi q'uen plata chi' viñ d'a ix snun chi'. Ix yac'an 200 siclo q'uen ix d'a jun viñ b'oum plata chi',

yic sb'oji juntzañ ix yal ix chi'. Ix lajvi chi', ix yac'anoch ix d'a yol spat viñaj Micaía chi'.

⁵ A spat viñaj Micaía chi', spatiltaxon comon dios. B'ob'ilxo jun chaleca yic sacerdote yed' juntzañxo yechel yuj viñ. Axo jun viñ yuninal viñ yac'nacxooch sacerdoteal. ⁶ A d'a jun tiempoal chi', malaj sreyal eb' israel, yuj chi' junjun eb' sb'oan icha tas snib'ej.

⁷ A d'a choñab' Belén d'a yol yic Judá, cajan jun viñ quelem levita. ⁸ Ix el viñ d'a yol yic Belén chi', ix b'at viñ say b'aj b'at cajnajoc. Ix ec'ñej viñ d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín, ix c'och viñ d'a spat viñaj Micaía chi'.

⁹ —¿B'ajtil cajan ach? xchi viñaj Micaía chi' d'a viñ. Ix yalan viñ:

—A d'a Belén d'a yol yic Judá ix in coti. A in tic levita in, van in sayanec' b'aj ol in cajnajoc, xchi viñ.

¹⁰ —Tato icha chi', canañ ved' d'a in pat tic, yic vach' tzach och in sacerdoteoc, icha val in mam ol ach ajoc. Ol vac' lajuñeoc siclo plata a tojoloc d'a junjun ab'il. Ol vac'anpax a pichul yed' a vael, xchi viñaj Micaía chi' d'a viñ.

¹¹ Ix schaan sc'ol viñ scan cajan yed' viñaj Micaía chi', icha val yuninal viñ ix yutej viñ. ¹² Ix yac'anoch jun viñ levita chi' viñ sacerdoteoc, icha chi' ix aj scajnajcan viñ yed' viñ. ¹³ Ix snaan viñaj Micaía chi' to ol scha' svach'c'olal Jehová viñ, yujto a jun viñ levita ayoch sacerdoteoc viñ.

18

A viñaj Micaía yed' eb' yiñtilal Dan

¹ A d'a jun tiempoal chi', malaj sreyal eb' israel ayochi. A eb' yiñtilal Dan, mantalaj smacb'en eb' d'a scal eb' yetisraelal, yujto maj yiq'uec'laj slum eb' ac'b'il d'ay, yuj chi' van yec' eb' say b'aj scajnaji. ² Yuj chi' ix schecb'at

ovañ eb' soldado eb' te tec'an, yic sb'at eb' sayoj lum b'aj scajnaji. Ix el eb' ovañ chi' d'a choñab' Zora yed' d'a Estaol, ix ec' eb' d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín, ix c'och eb' d'a spat viñaj Micaía chi'. Ata' ix can eb' d'a jun ac'val chi'.³ Ayic vanxo sc'och eb' d'a slac'anil spat viñaj Micaía chi', ix yab'an eb' slolon viñ quelem chi', ix yojtaquejel eb' to ch'oc choñab'il viñ, ix b'at sc'anb'an eb' d'a viñ icha tic:

—¿Mach ach ic'ancot d'a tic? ¿Tas yuj ayachec' d'a tic?
¿Tas tzul a c'ulej? xchi eb' d'a viñ.

⁴ Ix yalan viñ d'a eb' yuj strato ix sb'o yed' viñaj Micaía chi', yic tz'och viñ sacerdoteoc viñ. ⁵ Ix lajvi chi', ix yalan eb' d'a viñ:

—C'anb'ej d'a Dios cuuj, tato vach' ol aj yelc'och jun b'aj van co b'at tic, xchi eb' d'a viñ.

⁶ Ix yalan viñ d'a eb':

—Junc'olal tzex b'ati, yujto scha sc'ol Jehová tas van e c'ulan tic, xchi viñ d'a eb'.

⁷ Yuj chi' ix b'atxi eb' ovañ ilum luum chi', ix c'och eb' d'a choñab' Lais. A eb' anima d'a jun choñab' chi' te malaj tas sna eb', icha sb'eyb'al eb' sidonio. A eb' chi', ayec' eb' d'a tzalajc'olal yed' d'a junc'olal, malaj jab'oc tas syac' palta d'a eb', te najat scan choñab' Sidón d'a eb', malaj mach ay yalan yic d'a eb', yic sb'a eb' sch'ocoj. ⁸ Ix lajvi chi', ix meltzaj eb' ilum lum chi' d'a Zora yed' d'a Estaol, b'aj ayacan juntzañxo yetb'eyum eb'. Ix sc'anb'an eb' ayacan chi' d'a eb' icha tic:

—¿Tas ix aj b'aj ix ex co checb'at chi'? xchi eb'.

Ix tac'vi eb' ilum lum chi':

⁹ —Ix ec' quil jun macañ lum luum chi' smasanil, ix quila' to te vach' luum. Coyec, b'at caq'uec oval yed' eb' cajan ta'. Malaj mach toñej scan c'ojan d'a tic tato malaj jab'oc tas sc'ulej. Coyec quiq'uec' jun luum chi'. ¹⁰ A eb'

anima cajan ta', junc'olal yaj eb', te levan luum, malaj tas syac' palta ta'. A Dios ol ac'an lum d'ayoñ, xchi eb'.

¹¹ Ay 600 eb' viñ vinac d'a yiñtilal Dan ix el d'a Zora yed' d'a Estaol chi', yed'nac yalyuninal junjun eb'. Te ay syamc'ab' eb' yic oval smasanil. ¹² Ix c'och eb' d'a Quiriat-jearim d'a yol yic Judá. Ix sb'oanq'ue scampamento eb' d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a Quiriat-jearim chi', aton jun lugar chi' scampamento viñaj Dan ix sb'iejcani. ¹³ Ix elxi eb' ta', ix ec' eb' d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín. Ix c'och eb' d'a slac'anil spat viñaj Micaía. ¹⁴ A eb' ovañ xid'naquec' iloj lum d'a Lais chi', ix yal eb' d'a eb' yetb'eyum chi':

—Ab'ec, a d'a yol juntzañ pat tic ay jun chaleca yed' jun yechel tzeyb'il ayoch plata d'ay yed' jun comon dios b'ob'il d'a yol molde. Ay pax juntzañxo comon dios. ¿Tas val ol co c'uloc yed'oc tze na'a? xchi eb'.

¹⁵ Ix b'at eb' ovañ xid'naquec' iloj lum chi' b'aj cajan jun viñ quelem levita chi' d'a spat viñaj Micaía chi'. Ix c'och eb', ix sc'anb'an eb' janic' sc'ool viñ. ¹⁶ Axo eb' 600 soldado yiñtilal Dan chi', van stañvancan eb' d'a sti' puerta, yed'nac syamc'ab' eb' yic oval. ¹⁷ Axo eb' ovañ chi', ix q'ue eb' d'a yol pat yic syic'anelta juntzañ tic eb': Jun yechel tzeyb'il, jun yechel b'ob'il d'a yol molde, jun chaleca yed' juntzañxo cotac comon dios. Ix yic'anelta juntzañ chi' eb' yacb'an ayec' viñ sacerdote chi' yed' eb' 600 soldado chi' d'a ti' pat chi'.

¹⁸ Ayic ix yilan viñ sacerdote chi' to ix och eb' chi' d'a yol spat viñaj Micaía chi' yic syic'anelta juntzañ tastac chi' eb', ix yalan viñ:

—¿Tas tze c'ulej chi'? xchi viñ d'a eb'.

¹⁹ Ix yalan eb' d'a viñ:

—Tz'in xa chi, añej to tzach b'at qued'oc. Sco nib'ej tzach och co sacerdoteoc, icha co mam ol ach ajoc. ¿Tom

mañ vach'oc tzab'i to tzach och sacerdoteal d'a junoc macañ yiñtilal Israel, d'a yichañ to añej d'a junoc patil anima? xchi eb'.

²⁰ Ix scha sc'ol viñ sacerdote tas ix yal eb' chi'. Ix yic'anec' juntzañ chi' viñ d'a eb'. Ix och viñ d'a scal eb', ix b'at viñ yed' eb'. ²¹ Ix lajvi chi', ix b'atxi eb', b'ab'el eb' ix ix yed' eb' unin, noc' smolb'etzal noc' eb' yed' sc'ael eb'. Tzac'anxo ix b'at eb' soldado. ²² Najattacxo ix b'at eb', ichato chi' ix smolb'an sb'a viñaj Micaía yed' eb' yetchoñab', ix b'at eb' syam eb' yalani. ²³ Axo yic ix c'och eb' d'a spatic eb' ix avaj eb'. Axo eb' yiñtilal Dan chi', ix meltzajcot q'uelan eb', ix sc'amb'an eb' d'a viñaj Micaía chi':

—¿Tas tzach ic'ani yuj chi' ed'nac juntzañ anima tic? xchi eb'.

²⁴ Ix tac'vi viñ d'a eb':

—A ex tic ix eyic'cot in diosal ix in b'o'o, ix eyic'anpaxcot viñ in sacerdote, mañxo jab'oc tas ix eyactejcan d'ayin, tze tec'b'an e b'a e c'amb'an d'ayin tas tzin ic'ani, xchi viñ d'a eb'.

²⁵ Ix yalan eb' d'a viñ:

—Malaj co gana to sq'ue a jaj avaj d'ayoñ, yujto a d'a co cal tic ay eb' viñ utzin sc'ool, axo ta tz'aji tzach satel eb' viñ yed' eb' ajun tic ed'oc, xchi eb'.

²⁶ Ayic ix yilan viñaj Micaía chi' to te nivan eb' d'a yichañ viñ, ix meltzaj viñ d'a spat. Axo eb' yiñtilal Dan chi' ix b'atñejcan eb' b'aj van sb'at chi'. ²⁷ Ix yic'amb'at juntzañ tastac sb'onac viñaj Micaía chi' eb' yed' viñ sacerdote masanto ix c'och eb' d'a choñab' Lais. A masanil eb' anima cajan d'a Lais chi', junc'olal yajec' eb', malaj tas sna' eb', yuj chi' te secojtac ix aj satel eb', ix ñusjipaxtz'a schoñab' eb' chi' yuj eb' yiñtilal Dan chi'. ²⁸ A choñab' Lais chi', a d'a yol yic Bet-rehob scani, te najatto ay d'a Sidón, malaj junoc mach ay yalan yic d'a eb', yuj chi' malaj mach ix

colan eb'. A eb' yiñtilal Dan chi', ix sb'oxiq'ue jun choñab' chi' eb', ix cajnaj eb' ta'. ²⁹ A d'a yalañtaxo, Lais sb'i jun choñab' chi', axo eb' ix ac'an sb'iej Dan, yic syac' b'inaj sb'i viñ smam yicham eb', aton viñaj Dan yuninal viñaj Israel. ³⁰ Ata' ix sb'oq'ue jun yechel yed'nac eb' chi' yic tz'och eb' ejmelal d'ay. Axo sacerdote eb', aton viñaj Jonatán yiñtilal Gersón yuninal viñaj Moisés. A eb' yiñtilal viñaj Jonatán chi', ix ochñej eb' sacerdoteal d'a eb' yiñtilal Dan chi' masanto ayic ix ic'jib'at eb' israel d'a ch'oc choñab'il. ³¹ A jun yechel ix sb'o viñaj Micaía chi', a ix och sdiosaloc eb' yiñtilal Dan d'a masanil tiempo yacb'an ayec' scajnub' Dios d'a Silo.

19

A jun viñ levita yed' ix yetb'eyum

¹ Ayic mantalaj sreyal eb' israel, ay jun viñ levita najattac yajcanb'at d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín. Toñej scomon b'eyec' viñ. Ay jun ix aj Belén d'a yol yic Judá ix yic' viñ. ² Palta ix mulan ix d'a yol sc'ab' viñ, yuj chi' ix pax ix d'a spat viñ smam d'a Belén chi'. Ayic toxo ix el schañil ujal yajec' ix ta', ³ ix c'ochxi viñ levita chi' smontejxi ix, talaj scotxi ix yed' viñ. Yed'nac jun viñ schecab' viñ yed' chavañ noc' b'uru. Ix chaji viñ yuj ix d'a spat viñ smam chi'. ⁴ Añejtona' ix chajipax viñ d'a tzalajc'olal yuj viñ smam ix chi'. Ix yalan viñ smam ix chi' to scan viñ yed' eb'. Yuj chi' oxé' c'ual ix can viñ yed' viñ schecab' chi' d'a spat viñ smam ix chi'. Ix va eb', ix yuc'an a' eb', ix vaypax eb' ta'. ⁵ Axo d'a schañil c'ual jun, ix q'ue vaan viñ d'a q'uiñib'alil yic smeltzaj eb' viñ yalani. Ayic vanxo smeltzaj eb' chi', ix yalan viñ sñi' viñ chi' d'ay:

—Vaec junoc eyooch ichato chi' tzex b'ati yic vach' ay eyip ol ex b'eyoc, xchi viñ.

⁶ Yuj chi' ix em c'ojan eb' sva'i, ix yuc'an a' eb', ix och tean viñ sñi' viñ chi' d'ay to scan junocxo ac'val viñ d'a tzalajc'olal. ⁷ Vach'chom ix q'ue liñan viñ yic smeltzaj viñ snaani, palta ix ochxi tean viñ sñi' viñ chi' d'ay, yuj chi' ix canxi viñ.

⁸ Axo d'a yoil c'ual jun, ix q'ue vaan viñ d'a q'uiñib'alil yic smeltzaji, palta ix ochxi tean viñ sñi' viñ chi' d'ay yic sva'i, ichato chi' smeltzaj viñ yic vach' ay yip viñ sb'at d'a yoltac b'e. Ix va eb' yacb'an van sq'ue c'u. ⁹ Axo ix q'ue vaan viñ yic smeltzaj eb' yalani. Ix yalanxi viñ sñi' viñ chi' d'ay to toxo ix q'ue c'u, ix ochxi tean viñ d'a viñ yic scanxi viñ d'a junxo ac'val chi' d'a tzalajc'olal, axo d'a junxo c'u, sacb'i sb'at eb'. ¹⁰ Palta axo pax viñ levita chi', majxo yal-laj sc'ol viñ ix can d'a junxo ac'val chi', palta ix meltzajxoñej viñ yed' ix ix chi' yed' viñ schecab' viñ chi' yed' chavañ noc' sb'uru viñ ayoch stz'uuum. Ayic ix c'och eb' d'a yichañ Jebús, aton choñab' Jerusalén, vanxo yem c'u. ¹¹ Ix yalan viñ checab' chi' d'a viñ levita chi':

—¿Tas am xa chi, tato tzoñ can d'a choñab' Jebús tic d'a jun ac'val tic? xchi viñ.

¹² Ix yalan viñ levita chi' icha tic:

—Maay, max oñ canlaj vayañ d'a junoc choñab' to mañoc eb' quetisraelal cajan d'ay. Ol oñ b'atñej masanto ol oñ c'och d'a choñab' Gabaa. ¹³ A d'a Gabaa chi' ol oñ vayoc, ma d'a Ramá, xchi viñ.

¹⁴ Ix b'atñej eb'. Vanxo sq'uic'b'i ix c'och eb' d'a Gabaa chi', d'a yol yic Benjamín. ¹⁵ Ix elcan eb' d'a yol b'e, ix b'atcan eb' d'a Gabaa. Ata' ol vay eb' snaani. Ix b'at em c'ojan eb' d'a mercado d'a jun choñab' chi', yujto malaj mach ix ac'an sposado eb'.

¹⁶ Axo yic vanxo sq'ue ac'val ix ec' jun viñ icham vinac spetoj d'a smunlajel. A d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín ay schoñab' viñ, palta cajan viñ d'a Gabaa d'a scal eb' yiñtilal

Benjamín d'a jun tiempoal chi'. ¹⁷ Ayic ix yilanoch jun viñ levita chi' viñ icham vinac chi', ix sc'anb'an viñ icha tic:

—¿B'ajtil ex coti, b'ajpax tzex b'ati? xchi viñ d'a viñ.

¹⁸ Ix tac'vi viñ levita chi' icha tic:

—Toñej tzoñ ec' d'a tic. Co petoj d'a Belén. Van co pax d'a co choñab' najat d'a tzalquixtac d'a yol yic Efraín. Ix oñ ec' jaye' c'ual d'a Belén chi', axo ticnaic jun, van co b'at d'a scajñub' Jehová, palta malaj junoc mach tz'ac'an co posado d'a tic. ¹⁹ Ay yañ noc' in b'uru tic, ay pax co vael yed' ix vetb'eyum tic yed' viñ in checab' tic. Malaj tas syac' palta d'ayoñ, xchi viñ.

²⁰ Ix tac'vi viñ icham vinac chi' d'a viñ:

—Malaj tas tza na', a in ol vac' masanil tas ol och eyuj, max yal in c'ol tzex can d'a mercado tic d'a d'ac'valil tic, xchi viñ.

²¹ Yuj chi' ix yic'b'at eb' viñ icham chi' d'a spat, ix yac'an svael noc' sb'uru viñ chi' viñ. Ix lajvi chi', ix sb'ican yoc eb', ix va eb', ix yuc'an a eb'. ²² Yacb'an van stzalaj eb', ix ja ñilnaj juntzañ eb' viñ puch vinac aj choñab' chi' d'a spatictac te' pat chi'. Ix och ijan eb' spoñub'tañan och te' puerta chi', ix yalan eb' d'a viñ icham vinac chi':

—Aq'uelta jun viñ ix vaycan chi' d'ayach. Co gana squixtej viñ, xchi eb' viñ.

²³ Ix elta viñ aj pat chi', ix yalan viñ d'a eb':

—Maay ex vetanimail. Mañ e na eyac' chucal chi' d'a jun viñ anima ayec' posado tic d'ayin. ²⁴ Ina jun ix visil cob'esto yed' pax jun ix ix yed'nac jun viñ vinac tic. A eb' ix tic, syal vac'anel eb' ix d'ayex yic tze c'ulan tas e gana chi' d'a eb' ix, palta mañ e c'ulej chucal chi' d'a jun viñ tic, xchi viñ.

²⁵ Palta maj schalaj yab' eb' viñ tas ix yal viñ icham vinac chi'. Ix spechanelta ix yetb'eyum viñ levita chi' d'a yol calle. Ix yixtan ix eb' viñ ix ec' ac'val, masanto ix sacb'i, ichato chi' ix yactancan ix eb' viñ. ²⁶ Vanxo

sacb'i, ix b'at ix d'a spat viñ icham vinac b'aj ayec' viñ yetb'eyum chi', axo yic c'och ix d'a ti' pat chi', ix telvi ix, ix cham ix. ²⁷ Ayic ix q'ue vaan viñ levita chi' d'a q'uiñib'alil, ix sjacan spuertail te' pat chi' viñ yic smeltzaji. Ix yilan viñ, pac'jab'ec' ix yetb'eyum viñ chi' d'a ti' pat chi', jichancanb'at sc'ab' ix d'a yib'añ smarcoal sti' te' pat chi'.
²⁸ Ix yalan viñ d'a ix:

—Q'ueañ vaan, coñ, xchi viñ d'a ix.

Palta majxo tac'voclej ix. Ix yic'anq'ue van snivanil ix chi' viñ, ix yac'anq'ue viñ d'a yib'añ noc' b'uru, ix yic'anb'at viñ d'a spat. ²⁹ Ayic ix c'och viñ d'a spat chi', ix xicanb'at snivanil ix yetb'eyum viñ chi'. Lajchave' ix yutej viñ xicanb'ati. Ix laj yac'anb'at viñ d'a masanil yol smacb'en eb' yetisraelal. ³⁰ A masanil eb' ix ilan jun chi', ix yalan eb':

—Yictax quelnaccot d'a Egipto, mantalaj b'aj ix quil junoc icha jun tic. Yovalil scham val co naanec tas ol co c'ulejec yed'oc, xchi eb'.

20

Ix och oval yed' eb' yiñtilal Benjamín

¹ Yuj chi' ix smolb'an sb'a masanil eb' israel d'a yichañ Jehová d'a Mizpa, junxoñej ix yutej spensar eb'. Ix cot eb' ay d'a yol smacb'en eb' yiñtilal Dan d'a norte, eb' ay d'a Beerseba d'a sur yed' eb' ay d'a Galaad d'a stojolal b'aj sjavi c'u. ² Masanil eb' yajal yaj d'a junjun yiñtilal eb' israel schoñab' Dios, ayec' molan eb' ta'. Ay am 400 mil eb' soldado yed'nacxo syamc'ab' yic oval. ³ (Ix yab' specal eb' yiñtilal Benjamín to ix smolb'ej sb'a eb' yetisraelal eb' d'a Mizpa.) Axo eb' yajalil eb' israel chi' ix alani, tato ay eb' ojtannac tas ix aj yuji jun chucal chi', syal yalan eb'.
⁴ Axo viñ yetb'eyum ix channac chi' ix alani:

—Ix in javi yed' ix vetb'eyum chi' d'a choñab' Gabaa d'a yol yic Benjamín yic tzin vaycan ta'. ⁵ Axo d'a jun ac'val chi', ix smolb'ej sb'a eb' viñ vinac ay d'a jun choñab' chi' d'a spatictac te' pat b'aj ay in ec' chi', yic tzin smilancham eb' viñ yalani. Ix och ijan eb' viñ yixtan ix vetb'eyum chi', masanto ix cham ix yuj eb' viñ. ⁶ Yuj chi' ix vic'cot snivanil ix chi', ix in xicanb'ati. Ix vac'anb'at d'a masanil yol co macb'en, yic vach' tzeyil e masanil tas ix aj yoch jun nivan mul te chucxo pax tic. ⁷ Axo ticnaic yujto vetisraelal ex, a ex ol e na'a, ol eyala' tas ol aj jun tic, xchi viñ.

⁸ Junxoñej ix yutej spensar eb' smasanil, ix yalan eb' icha tic:

—Malaj junoc oñ tzoñ pax d'a co pat masanto ol yal sb'a tas ol aj jun tic. ⁹ A ticnaic a tas sco c'ulej to tz'och suerte d'a co cal yic vach' ol quila' mach oñ ol oñ b'at cac' oval d'a choñab' Gabaa chi'. ¹⁰ Junjun vinac d'a scal lajlajuñvañ vinac d'a junjun iñtilal scan d'a yib'añ sayan co vael a oñ soldado oñ tic. A oñxo co masanil, ol oñ b'at caq'uec' spac d'a eb' aj Gabaa yuj jun chucal ix sc'ulej eb' chi', xchi eb'.

¹¹ Junxoñej ix yutej sb'a eb' israel chi' yic ix b'at eb' yac' oval d'a jun choñab' chi'. ¹² Ix yac'anb'at schecab' eb' d'a masanil yol yic Benjamín. Ix ec' yalan eb' icha tic: Yelxo val te chuc tas ix sc'ulej jayvañ eb' vinac aj Gabaa. ¹³ Yuj chi' a ticnaic, a juntzañ vinac ix c'ulan chucal d'a e cal chi', iq'uequelta eb', tzeyac'anoch eb' d'a yol co c'ab' yic sco milancham eb', icha chi' ol aj satel jun chucal chi' d'a co cal a oñ israel oñ tic, xchi eb'.

Maj schalaj yab' eb' yiñtilal Benjamín chi'. ¹⁴ Palta to ix smolb'ej sb'a eb' soldado eb' d'a Gabaa chi' yic syac'an oval eb' yed' juntzañxo eb' yetisraelal chi'. ¹⁵ Ay am 26 mil eb' soldado ix cot d'a juntzañ choñab' d'a yol yic Benjamín chi', yed'nac syamc'ab' eb' yic oval. Ch'oc pax yaj 700 eb' soldado te jelan, aj Gabaa chi' eb'. ¹⁶ A d'a scal masanil eb'

soldado chi', 700 eb' to a d'a sq'uexañ sjulvaj yed' ch'añ mejmeech. Te tojol sjulvaj eb', vach'chom a junoc tas te xi' sjul eb', palta syamchaj yuj eb'. ¹⁷ Axo pax juntzañixo eb' israel chi', ay am 400 mil eb' soldado te c'ajan d'a oval, malaj eb' aj Benjamín chi' d'a scal eb'.

¹⁸ Ix b'at eb' israel chi' b'aj ayec' scaj nub' Dios yic sc'anb'an eb' mach iñtilal eb' sb'ab'laj och yac' oval yed' eb' yiñtilal Benjamín chi'. Ix yalan Jehová to a eb' yiñtilal Judá sb'ab'laj ochi. ¹⁹ Ix q'ue vaan eb' israel chi' d'a q'uiñib'alil, ix b'at sb'oanq'ue scampamento eb' d'a yichañ choñab' Gabaa chi'. ²⁰ Ix sb'oanoch sb'a eb' d'a yichañ choñab' chi' yic syac'an oval eb'. ²¹ Axo eb' yiñtilal Benjamín chi', ix elta eb' d'a yol choñab' chi'. A d'a jun c'u chi', 22 mil eb' yetisraelal eb' chi' ix smilchamoc. ²²⁻²⁴ Yuj chi' ix b'at eb' israel chi' d'a yichañ Jehová, cusc'olal yaj eb' ix ec' c'u, masanto ix q'uic'b'iemi. Ix lajvi chi' ix sc'anb'an eb' d'a Jehová: ¿Tzam oñ b'atxi cac' oval yed' eb' quetisraelal yiñtilal Benjamín? xchi eb'. Ix yalan Jehová: Ixiquec, xchi d'a eb'. Yuj chi' ix yic'anxi yip eb', axo d'a junxo c'u ix b'at eb' yac'xi oval yed' eb' yiñtilal Benjamín chi'. Añeja' b'aj ix och eb' d'a sb'ab'elal, ata' ix ochxi eb'. ²⁵ Añeja' d'a junelxo chi', ix elixta eb' yiñtilal Benjamín chi' yac' oval yed' eb'. 18 mil soldado yetisraelal eb' chi' ix smilchamoc. ²⁶ Yuj chi', ix b'atxi eb' soldado smasanil yed' masanil eb' choñab' d'a scaj nub' Dios. Ix ochxi eb' d'a cusc'olal d'a yichañ Jehová. Pilan c'u maj va jab'oc eb'. Ix siñusan silab' eb', ix yac'anpax silab' eb' yic junc'olal.

²⁷⁻²⁸ A d'a jun tiempoal chi', a te' scaxail strato Jehová, ayec' te' d'a scaj nub' Dios chi'. A viñaj Finees yuninal viñaj Eleazar, yixchiquin viñaj Aarón ayoch sacerdoteal. Ix sc'anb'an eb' israel chi' d'a Jehová tato syal yac'anxi oval chi' eb' yed' eb' yiñtilal Benjamín chi', mato mañxo. Ix yalan Jehová d'a eb': Aq'uec oval yed' eb', a q'uic'an

svac'och eb' d'a yol e c'ab', xchi d'a eb'.

²⁹Yuj chi' ix b'at juntzañ eb' soldado yic Israel sc'ub'ejel sb'a d'a spatictac choñab' Gabaa chi'. ³⁰Axo juntzañxo eb', ix b'at eb' yac' oval yed' eb' soldado yic Benjamín chi'. Ix sb'oanoch sb'a eb' yic syac'an oval eb' yed' eb' aj Gabaa chi', icha ix yutej sb'a eb' d'a sb'ab'elal yed' d'a schaelal. ³¹Ix elixta eb' yic Benjamín chi' d'a yol choñab' chi' yac' oval yed' eb'. Najat ix cot eb' yac' oval yed' eb' yetisraelal chi'. Ix to val yac' ganar eb' smilancham 30-xo eb' israel d'a yol sb'eal Betel yed' d'a yol sb'eal Gabaa yed' b'aj mañxa mach cajan. ³²A val snaan eb' to van yel eb' yetisraelal eb' chi' d'ay, van yac'an ganar eb' snaani, icha ix yac' eb' d'a sb'ab'elal yed' d'a schaelal, palta toñej ix stz'aquel sb'a eb' soldado israel chi', yacb'an van scot eb' d'a yoltac b'e najat d'a stiel choñab'. ³³Ayic ix c'och eb' israel chi' d'a slac'anil Baal-tamar, elañchamel ix sb'oxioch sb'a eb' yac' oval chi'. Ix elpaxcot eb' ix sc'ub'ejel sb'a d'a spatictac choñab' Gabaa chi'. ³⁴Lajuñe' mil eb' sic'b'ilel d'a scal masanil soldado yic Israel ix och d'a choñab' chi' yac' oval, yelc'olal ix te och yip oval chi'. A eb' yic Benjamín najat ix b'at chi', max snalaj eb' tato van satel eb'. ³⁵Yuj Jehová ix yac' ganar eb' israel chi' d'a eb' yic Benjamín chi'. A d'a jun c'u chi', 25 mil yed' 100-xo eb' yiñtilal Benjamín chi' ix chami. Ichato chi' ix yilanelta sb'a eb' to van yac'ji ganar eb'.

³⁶Icha tic ix aj yoch oval chi'. A d'a sb'ab'elal, a eb' soldado israel chi' najat ix el eb' d'a yichañ eb' yic Benjamín chi', yujto yipc'olal yaj eb' viñ ix sc'ub'ejel sb'a d'a spatictac choñab' Gabaa chi', yic satel jun choñab' chi' eb'. ³⁷Axo eb' soldado ix sc'ub'ejel sb'a chi', elañchamel ix och eb' d'a yol choñab' chi', ix smilancham masanil eb' anima chi' eb'. ³⁸A eb' ix sc'ub'ejcanel sb'a chi', lajti' yaj eb' yed' eb' soldado yetb'eyum eb' to ayic ol och eb' d'a

yol choñab' chi', ol yac' checlaj q'ue stab'il eb', yic vach' snachajel yuj eb' chi' to toxo ix yac' ganar jun choñab' chi' eb'. ³⁹ A val yic van yel eb' israel d'a eb' yiñtilal Benjamín chi', ix yilan jun nivan tab' chi' eb', yuj chi' ix meltzaj eb', ix stec'b'an sb'a eb' d'a yichañ eb' yiñtilal Benjamín chi'.

Toxo ix cham 30 eb' yuj eb' yic Benjamín chi', yuj chi' ix sna' eb' yic Benjamín chi' to van yac'an ganar eb', icha ix yac' eb' d'a sb'ab'elal. ⁴⁰ A val d'a jun rato chi' ix q'ue juyuyoc tab' d'a choñab' chi'. Ayic ix yilanb'at eb' yic Benjamín chi' d'a spatic, juyuyi sq'ue stab'il schoñab' eb' chi' d'a chaañ. ⁴¹ Icha val chi' ix aj stec'b'an sb'a eb' israel d'a yichañ eb' yic Benjamín chi', ix te xivq'ue eb' yic Benjamín chi', ix nachajel yuj eb' to van yac'ji ganar eb'. ⁴² Yuj chi' ix el lemnaj eb' d'a yichañ eb' israel chi', ix b'atcan eb' b'aj sb'atcan sb'eal tz'inan luum, palta maxtzac yal-laj yel eb' yujto ix yamji eb'. Ix miljicham eb' yuj eb' israel tz'elta d'a yol schoñab' eb' chi'. ⁴³ Ix oymaj eb' israel chi' d'a spatictac eb'. Icha val chi' ix aj yac'ji ganar eb' smasanil, ix pechji eb' yuj eb' b'aj syic' yip eb' anima masanto d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a Gabaa chi'

⁴⁴ Ata' ix cham 18 mil eb' yiñtilal Benjamín chi'. ⁴⁵ Axo juntzañixo eb', ix b'at eb' elelal d'a tz'inan luum d'a stojolal q'uen tenam scuch Rimón, palta oye' mil eb' chi' ix cham d'a voltac b'e. Ix ochñej eb' israel chi' d'a spatic eb' ixto can chi', masanto d'a Gidom. Ix ac'ji ganar eb' yuj eb' israel chi'. Chab'to mil eb' soldado chi' ix cham yuj eb' israel chi'. ⁴⁶ Yuj chi' a d'a jun c'u chi', 25 mil eb' soldado yic Benjamín chi' ix chami, aton eb' soldado te jelan d'a oval. ⁴⁷ Palta 600 to eb' viñ ix b'atcan elelal d'a tz'inan luum. Chañe' ujal ix aj eb' viñ d'a q'uen tenam scuchan Rimón chi'. ⁴⁸ Axo eb' israel ix b'at eb' d'a masanil choñab' d'a yol yic Benjamín chi', ix xicanham masanil anima eb' yed' masanil noc' molb'etzal noc'. Ix sñusanpaxtz'a

junjun choñab' eb' yed' masanil tastac ay d'ay.

21

A eb' ix ix och yetb'eyumoc'R'eb' yiñtilal Benjamín

¹ A masanil eb' israel chi', ix yac' sti' eb' d'a yichañ Jehová d'a Mizpa to malaj junoc eb' ol yac' yisil yetb'eyumoc eb' yiñtilal Benjamín. ² Ayic ix lajvi oval chi', ix smolan sb'a eb' israel chi' d'a yichañ Dios d'a scajnub', masanto ix q'uic'b'i, ix oc' val eb' sic'lab'il, ix yalan eb': ³ Mamin Jehová co Diosal ach, ¿tas val yuj ix javi jun tic d'a quib'añ? ¿Tas val yuj van satel jun quiñtilal a oñ israel oñ tic? xchi eb'.

⁴ Axo d'a junxo c'u, ix q'ue vaan eb', ix sb'oanq'ue jun altar eb', ix sñusantz'a silab' eb' d'a yichañ Jehová, ix yac'anpax silab' eb' yic junc'olal. ⁵ Ix och ijan eb' sc'anb'an yab'i: ¿Mach eb' quetchoñab' maj xid'ec' qued'oc d'a molchajel d'a yichañ Jehová d'a Mizpa? xchi eb'. Yujto yac'nac sti' eb', tato ay mach max b'at d'a jun molchajel chi', smiljichamoc.

⁶ Te cusc'olal yaj eb' yuj tas ix sc'ulej eb' yed' eb' yetisraelal yiñtilal Benjamín chi'. Ix och ijan eb' yalani: A val d'a jun c'u tic ix satel jun iñtilal d'a co cal. ⁷ ¿Tas vach' sco c'ulej yic tz'ochxi yetb'eyum eb' viñ ixto can chi'? A oñ tic ix cac' co ti' d'a yichañ Jehová to malaj junoc oñ ol cac' eb' ix quisil yetb'eyumoc eb' viñ. ⁸ ¿Ay am eb' quetisraelal maj xid'ec' qued'oc d'a Mizpa molchajel d'a yichañ Jehová? xchi eb'.

Axo ix snaancot eb' to a eb' cajan d'a Jabes d'a yol yic Galaad, malaj junoc eb' ix xid'ec' d'a molchajel chi'. ⁹ Ayic ix avtaj lista, malaj junoc eb' aj Jabes chi' ix tac'vi. ¹⁰⁻¹¹ Ayic ix yab'an jun chi' eb' choñab' smasanil, ix schecanb'at 12 mil soldado eb', yic b'at miljicham masanil eb' aj Jabes chi', masanil eb' vinac, eb' unin yed' masanil

eb' ix ix ayxo vinac sc'umej. ¹² A d'a scal masanil eb' aj Jabes chi', ix ilchaj 400 eb' ix cob'estac mantalaj vinac tz'ec' d'a spatic, ix ic'jicot eb' ix d'a campamento d'a Silo d'a yol yic Canaán. ¹³ Ix lajvi chi', masanil eb' choñab' chi', ix schecb'at yalumal eb' d'a eb' viñ yiñtilal Benjamín aycanb'at sc'ub'ejel sb'a d'a q'uen tenam scuchan Rimón, ix b'at ic'hajcot eb' viñ d'a junc'olal. ¹⁴ Yuj chi' ix meltzajcot eb' viñ aj Benjamín chi'. Axo eb' israel ix ac'an eb' ix cob'estac ix yic'cot eb' d'a Jabes chi' yetb'eyumoc eb'. Palta ayto maj tz'acvoc yic'an yetb'eyum eb' smasanil.

¹⁵ A masanil eb' israel chi' ix oc' sc'ol eb' yuj eb' yiñtilal Benjamín chi', yujto ix satjtel jun iñtilal chi' yuj Jehová. ¹⁶ Axo eb' yajal yaj d'a cal choñab' chi' ix sc'anb'ej eb' icha tic: ¿Tas val ol aj yilchajpax eb' ix yetb'eyum juntzañixo eb' viñ ix can tic, yujto masanil eb' ix yetb'eyum eb' viñ, ix cham eb' ix smasanil? ¹⁷ A yuj juntzañ eb' viñ ixto can chi', yuj chi' olto pitzvocchaañ jun iñtilal tic, yic max satel d'a co cal a oñ israel oñ tic. ¹⁸ Palta a oñ tic, max yal-laj cac'an eb' ix quisil yic tz'och yetb'eyumoc eb' viñ, yujto co masanil ix cac' co ti' d'a yichañ Dios to max cac'laj eb' ix quisil d'a eb' viñ, yuj chi' a mach syac' yisil, scotcan catab' d'a yib'añ. ¹⁹ Palta junjun ab'il ay jun nivan q'uiñ tz'och d'a yichañ Jehová d'a Silo, aton jun ay d'a snorteal Betel, d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a b'e sb'at d'a Betel chi' sc'och d'a Siquem, d'a stojolal sur yic Lebona, xchi eb'.

²⁰ A eb' yajal yaj d'a scal eb' israel chi', ix yalb'at jun lolonel tic eb' d'a eb' yiñtilal Benjamín chi': Tzex b'at e c'ub'ejel e b'a d'a scaltac te' uva d'a slac'anil Silo. ²¹ Vach' tzeyutej e c'ub'anel e b'a ta', lista eyaji. Ayic ol eyilan yelta ñililoc eb' ix cob'estac aj Silo chañal ta', tzex elta b'aj c'ub'an ex chi', tzeyic'ancot junjunoc eb' ix eyetb'eyumoc. Slajvi chi' tzex paxcan d'a e choñab'. ²² Tato ol javoc eb' viñ smam, ma eb' viñ snulej eb'

ix cob'estac chi' yal d'ayoï, ol calan d'a eb': Sco c'an nivanc'olal d'ayex d'a spatic eb' viñ, yujto maj ilchaj yetb'eyum eb' viñ smasanil cuuj, ayic ix och oval d'a Jabes. Añejtona', tic val mañoc ex ix eyac' eb' ix d'a eb' viñ, yuj chi' max ochlaj e mul b'aj ix eyac' e ti', xco cham d'a eb', xchi eb' yajalil Israel chi'.

²³ Ix schaan sc'ol eb' viñ yic Benjamín chi' sc'ulan icha ix alchaj chi'. Yuj chi' junjun eb' viñ ix yic'b'at junjun eb' ix cob'estac chi' ayic van schañalvi eb' ix. Ix yic'anb'at eb' ix eb' viñ d'a elañchamel d'a schoñab', ix sb'oanxiq'ue schoñab' eb' viñ chi' yic scajnajxi eb' viñ ta'.

²⁴ Añeja' juntzañxo eb' viñ yetisraelal eb' viñ chi', ix meltzajpax junjun eb' viñ d'a sluum yed' d'a spat.

²⁵ A d'a jun tiempoal chi' mantalaj sreyal eb' israel, junjun eb' sc'ulej icha tas snib'ej.

A Ch'an Biblia D'a Chuj San Mateo
The Holy Bible in the Chuj San Mateo language of Guatemala
La Santa Biblia en Chuj de San Mateo Ixtatán

copyright © 2007 Sociedad Bíblica de Guatemala

Language: Chuj de San Mateo Ixtatán (Chuj)

Dialect: Ixtatán

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2019 from source files dated 5 Mar 2019

43e98fca-30dd-583b-b172-dc26d705ee90